БЕКІТІЛГЕН
Жалғыз Акционердің шешімімен
«Жасыл даму» АҚ-министрдің бұйрығымен
экология және табиғи ресурстар
Қазақстан Республикасының
бастап 13 марта 2026 жыл
№ 43-Ө

«Жасыл даму» АҚ

Шоғырландырылған қаржылық есептілік
2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін
тәуелсіз аудитордың есебімен

Мазмұны

«Жасыл даму» АҚ басшылығының 2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау және бекіту жауапкершілігі туралы өтініші 3
Тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі.....4

Шоғырландырылған қаржылық есептілік

Пайда немесе залал және басқа жиынтық кіріс туралы шоғырландырылған есеп 7
Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп 8
Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп 9
Капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп 10
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке түсіндірмелер 11

«Жасыл даму» АҚ басшылығының
2025 жылғы 31 желтоқсанмен аяқталған жыл үшін
шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау және бекіту үшін жауапкершілік
туралы мәлімдемесі

Төменде келтірілген мәлімдеме, ұсынылған тәуелсіз аудиторлардың есебінде қамтылған аудиторлардың міндеттерінің сипаттамасымен бірге қарастырылуға тиіс, Акционерлік Қоғам «Жасыл даму» және оның еншілес ұйымының (бұдан әрі - «Топ») шоғырландырылған қаржылық есептілігіне қатысты аудиторлардың жауапкершілігін ажырату мақсатында жасалды.

Топ басшылығы 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шоғырландырылған қаржылық жағдайды, сондай-ақ осы күнмен аяқталған жыл үшін оның қызметінің шоғырландырылған нәтижелерін, ақша қаражаттарының қозғалысын және капиталдағы өзгерістерді барлық елеулі аспектілерде дұрыс көрсететін шоғырландырылған қаржылық есептілікті Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (ХҚЕС) сәйкес дайындауға жауапты.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық мыналар үшін жауапты:

- Есеп саясаты қағидаттарын дұрыс таңдауды және қолдануды қамтамасыз ету;
- Ақпаратты, оның ішінде есеп саясаты туралы деректерді, мұндай ақпараттың орындылығын, дұрыстығын, салыстырмалылығын және түсініктілігін қамтамасыз ететін нысанда ұсыну;
- ХҚЕС талаптарын орындау пайдаланушыларға белгілі бір мәмілелердің, сондай-ақ өзге де оқиғалар немесе жағдайлардың Топтың шоғырландырылған қаржылық жағдайына және шоғырландырылған қаржылық қызмет нәтижелеріне тигізетін әсерін түсіну үшін жеткіліксіз болған жағдайларда қосымша ақпаратты ашу;
- Топтың алдағы уақытта өз қызметін жалғастыру қабілетін бағалау.

Басшылық сондай-ақ мыналар үшін жауапты:

- Топта тиімді және сенімді ішкі бақылау жүйесін әзірлеу, енгізу және оның жұмыс істеуін қамтамасыз ету;
- Кез келген уақытта жеткілікті дәлдік дәрежесімен Топтың шоғырландырылған қаржылық жағдайы туралы ақпаратты дайындауға және шоғырландырылған қаржылық есептіліктің Басшылық талаптарына сәйкестігін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін бухгалтерлік есеп жүйесін қолдау;
- Топтың активтерін қорғау және алаяқтық пен өзге де теріс пайдаланушылық фактілерін анықтау және олардың алдын алу үшін өз құзыреті шегінде шаралар қабылдау.

2025 жылғы 31 желтоқсанмен аяқталған жыл үшін осы шоғырландырылған қаржылық есептілік 2026 жылғы «16» ақпанда шығаруға бекітілді.

Басқарма төрағасы
Сәрсенбай Е.Н.

Қазақстан Республикасы Астана қаласы «Жасыл даму» акционерлік қоғамы
Республика Казахстан город Астана Акционерное общество «Жасыл даму»
ЖАСЫЛ ДАМУ
акционерлік қоғамы
БИН 040340008429

Бас бухгалтер
Анисова Р. А.

SFAI GLOBAL | KAZAKHSTAN

«SFAI Kazakhstan» ЖШС
Әл-Фараби д-лы, 13
1В блогы, 505 кеңсе
Алматы қ., 050000
Қазақстан Республикасы
Тел.: +7 (775) 549 86 03
БСН 111140015551
www.sfai.kz

ТОО «SFAI Kazakhstan»
пр. Аль-Фараби, 13
блок 1В, офис 505
г. Алматы, 050000
Республика Казахстан
Тел.: +7 (775) 549 86 03
БИН 111140015551
www.sfai.kz

SFAI Kazakhstan LLP
Al-Farabi ave., 13
1V block, office 505
Almaty, 050000
Republic of Kazakhstan
Tel.: +7 (775) 549 86 03
BIN 111140015551
www.sfai.kz

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРДЫҢ АУДИТОРЛЫҚ ЕСЕБІ

«Жасыл даму» АҚ Акционеріне және Басшылығына

Пікір

Біз «Жасыл Даму» АҚ және оның еншілес ұйымының (бұдан әрі бірге - «Топ») 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шоғырландырылған қаржылық жағдай туралы есебінен, көрсетілген күнмен аяқталған жыл үшін шоғырландырылған жиынтық кіріс туралы есебінен, шоғырландырылған капиталдағы өзгерістер туралы есебінен және шоғырландырылған ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есебінен, сондай-ақ елеулі есеп саясаты ережелері туралы ақпаратты қоса алғанда, шоғырландырылған қаржылық есептілікке түсіндірме жазбалардан тұратын шоғырландырылған қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік.

Біздің пікірімізше, қоса беріліп отырған шоғырландырылған қаржылық есептілік 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топтың шоғырландырылған қаржылық жағдайын, сондай-ақ көрсетілген күнмен аяқталған жыл үшін оның шоғырландырылған қаржылық нәтижелерін және шоғырландырылған ақша қаражаттарының қозғалысын Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (ХҚЕС) сәйкес барлық елеулі аспектілерде дұрыс көрсетеді.

Пікір білдіруге негіз

Біз аудитті Аудиттің халықаралық стандарттарына (АХС) сәйкес жүргіздік. Осы стандарттарға сәйкес біздің міндеттеріміз есебіміздің «Шоғырландырылған қаржылық есептілік аудиті үшін аудитордың жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған. Біз Кәсіби бухгалтерлерге арналған халықаралық әдеп кодексіне (тәуелсіздік жөніндегі халықаралық стандарттарды қоса алғанда), сондай-ақ Қазақстан Республикасында шоғырландырылған қаржылық есептілік аудитіне қолданылатын әдеп талаптарына сәйкес Топқа қатысты тәуелсізбіз. Сондай-ақ біз осы талаптарға және Кәсіби бухгалтерлерге арналған халықаралық әдеп кодексіне сәйкес өзге де әдеп міндеттерін орындадық. Біз алған аудиторлық дәлелдемелер пікірімізді білдіру үшін негіз болуға жеткілікті және тиісті деп есептейміз.

Шоғырландырылған қаржылық есептілік үшін басшылықтың жауапкершілігі

Басшылық көрсетілген шоғырландырылған қаржылық есептілікті Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (ХҚЕС) сәйкес дайындау және дұрыс ұсыну үшін, сондай-ақ алаяқтық немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмалауларды қамтымайтын шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау үшін басшылық қажет деп санайтын ішкі бақылау жүйесі үшін жауапты.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық Топтың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін бағалау, тиісті жағдайларда қызметтің үздіксіздігіне қатысты мәліметтерді ашу және есептілікті қызметтің үздіксіздігі туралы жорамал негізінде жасау үшін жауапты, бұған басшылық Топты таратуға, оның қызметін тоқтатуға ниет білдірген немесе тарату не қызметті тоқтатудан басқа кандай да бір нақты баламасы болмаған жағдайлар кірмейді.

Шоғырландырылған қаржылық есептілік аудиті үшін аудитордың жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз – шоғырландырылған қаржылық есептіліктің тұтастай алғанда алаяқтық немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмалауларды қамтымайтынына қатысты орынды сенімділік алу және біздің пікірімізді қамтитын аудиторлық есепті шығару. Орынды сенімділік – бұл жоғары деңгейдегі сенімділік, алайда Аудиттің халықаралық стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит елеулі бұрмалаулар болған жағдайда оларды әрдайым анықтайды деген кепілдік болып табылмайды. Бұрмалаулар алаяқтық немесе қателіктер нәтижесінде туындауы мүмкін және егер олар жеке-жеке немесе жиынтығында пайдаланушылардың осы шоғырландырылған қаржылық есептілік негізінде қабылдайтын экономикалық шешімдеріне ықпал етуі мүмкін деп негізді түрде болжанатын болса, елеулі деп саналады.

Аудиттің халықаралық стандарттарына сәйкес жүргізілетін аудит шеңберінде біз кәсіби пайымдауды қолданамыз және бүкіл аудит барысында кәсіби скептицизмді сақтаймыз. Сонымен қатар, біз:

- алаяқтық немесе қателіктер салдарынан шоғырландырылған қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелдерін анықтаймыз және бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді әзірлейміз және жүргіземіз; пікірімізді білдіруге негіз болуға жеткілікті және тиісті аудиторлық дәлелдемелер аламыз. Алаяқтық нәтижесінде туындайтын елеулі бұрмалауды анықтамау тәуекелі қателік нәтижесінде туындайтын елеулі бұрмалауды анықтамау тәуекелінен жоғары, өйткені алаяқтық сөз байласуды, қолдан жасауды, әдейі жіберіп алуды, ақпаратты бұрмалап ұсынуды немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өтуді қамтуы мүмкін;
- аудит үшін мәні бар ішкі бақылау жүйесі туралы түсінік аламыз, бұл жағдайларға сәйкес келетін аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатында жүзеге асырылады, бірақ Топтың ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікір білдіру мақсатында емес;
- қолданылатын есеп саясатының сәйкестігін және басшылық жасаған бухгалтерлік бағалаулардың негізділігін, сондай-ақ тиісті ақпаратты ашудың дұрыстығын бағалаймыз;
- басшылықтың қызметтің үздіксіздігі туралы жорамалын қолдануының заңдылығы туралы қорытынды жасаймыз және алынған аудиторлық дәлелдемелер негізінде Топтың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетіне елеулі күмән туғызуы мүмкін оқиғаларға немесе жағдайларға байланысты елеулі белгісіздіктің бар-жоғы туралы қорытынды жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздік бар деген қорытындыға келсек, онда аудиторлық есебімізде шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі тиісті ақпаратты ашуға назар аударуға немесе егер мұндай ақпаратты ашу тиісті емес болса, пікірімізді түрлендіруге тиіспіз. Біздің қорытындыларымыз аудиторлық есептің күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдемелерге негізделген. Алайда болашақтағы оқиғалар немесе жағдайлар Топтың өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетінен айырылуына әкелуі мүмкін;
- шоғырландырылған қаржылық есептіліктің тұтастай ұсынылуын, оның құрылымы мен мазмұнын, соның ішінде ақпаратты ашуды, сондай-ақ шоғырландырылған қаржылық есептілік негізінде жатқан операциялар мен оқиғалардың олардың дұрыс ұсынылуын қамтамасыз ететіндей көрсетілген-көрсетілмегенін бағалаймыз;
- Топтың қаржылық есептілігі туралы пікір қалыптастыру үшін негіз ретінде ұйымдардың немесе бөлімшелердің қаржылық ақпаратына қатысты жеткілікті және тиісті аудиторлық дәлелдемелер алу мақсатында Топ аудитін жоспарлаймыз және жүргіземіз. Біз Топ аудиті мақсаттары үшін орындалған аудит жұмысына басшылық жасауға, қадағалауға және тексеруге жауаптымыз. Біз аудиторлық пікіріміз үшін толық жауапкершілікті өзімізде сақтаймыз.

Біз корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалармен ақпараттық өзара іс-қимылды жүзеге асырамыз, оларға, өзге де мәселелермен қатар, аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері туралы, сондай-ақ аудит нәтижелері бойынша елеулі ескертулер, оның ішінде аудит барысында анықталған ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері туралы ақпаратты жеткіземіз.

Осы тәуелсіз аудитордың аудиторлық есебі шығарылған аудитті жүргізуге жауапты серіктес - Куанышбеков О.К.

Куанышбеков Олжас
Бас директор
«SFAI Kazakhstan» ЖШС

Аудиторлық қызметпен айналысуға арналған мемлекеттік лицензия № 24020399, Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі 2024 жылғы 3 маусымда берген

Куанышбеков Олжас
Аудитор

Аудитордың біліктілік куәлігі № МФ0000516 2018 жылғы 12 қаңтардағы

Бостандық ауданы, әл-Фараби даңғылы, 13,
«Нұрлы-тау» БО, 1в блок, 505 кеңсе, Алматы қ.,
Қазақстан Республикасы

2026 жылғы 16 ақпан
Алматы қ., Қазақстан Республикасы

ПАЙДА НЕМЕСЕ ЗАЛАЛ ЖӘНЕ ӨЗГЕ ЖИЫНТЫҚ КІРІС ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

2025 жылғы 31 желтоқсанмен аяқталған жыл үшін

Мың теңгемен	Түсін дірме.	2025 жыл	2024 жыл
РОП қызмет бағыттарын қаржыландыру үшін пайдаланылған төлемнен түсетін кірістер	19	**292.434.400**	233.121.370
Қызмет көрсетуден түскен түсім	5	**266.193**	405.630
Барлық кірістер		**292.700.593**	233.527.000
РОП қызмет бағыттарын қаржыландыруға арналған шығыстар	19	**(163.669.285)**	(123.328.081)
Амортизацияланған құн бойынша бағаланатын қаржылық активтерді бастапқы тану кезінде танылған дисконт	19	**(85.678.217)**	(72.354.633)
Ішінара мерзімінен бұрын өтеу кезінде дисконтты босату		**366.924**	–
РОП қызмет бағыттарын қаржыландыру үшін ұзақ мерзімді міндеттемелерді есептеу	15	**(12.701.143)**	(2.493.691)
РОП операторы функцияларын жүзеге асыруға байланысты әкімшілік шығыстар	7	**(845.937)**	(639.288)
Көрсетілген қызметтердің өзіндік құны	6	**(589.927)**	(556.209)
Жалпы және әкімшілік шығыстар	7	**(2.709.837)**	(2.437.751)
Күтілетін кредиттік шығындар бойынша бағалау резерві		**(156.809)**	(61.335)
Операциялық пайда		**26.716.362**	31.656.012
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін қолдана отырып есептелген пайыздық кірістер	8	**62.483.916**	46.925.779
Өзге шығыстар		**(111.597)**	(62.696)
Өзге кірістер		**292.417**	31.926
Салық салуға дейінгі кіріс		**89.381.098**	78.551.021
Табыс салығы бойынша шығыс	9	**(49.856.647)**	(41.092.464)
Есепті кезеңдегі пайда		**39.524.451**	37.458.557
Өзге жиынтық кіріс			
Кейінгі кезеңдерде пайда немесе залал құрамына қайта жіктелуі мүмкін			
өзге жиынтық кіріс сомалары (салықтарды шегергенде):		**(8.798.164)**	2.403.697
Жыл ішіндегі жиынтық кірістің барлығы		**30.726.287**	39.862.254

2025 жылғы 31 желтоқсанмен аяқталған жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептілік Топ басшылығымен 2026 жылғы 16 ақпанда рәсімделді және оның атынан қол қойылды.

Басқарма төрағасы
Сәрсенбай Е.Н.

Бас бухгалтер
Анисова Р. А.

ҚАРЖЫЛЫҚ ЖАҒДАЙ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша

Мың теңгемен	Түсін дірме.	31 желтоқсан 2025 жыл	31 желтоқсан 2024 жыл
АКТИВТЕР			
Қаржы мекемелеріндегі шоттар	10	137.800.892	60.045.445
Негізгі құралдар		547.973	539.853
Материалдық емес активтер		365.715	257.194
Ұзақ мерзімді активтер		138.714.580	60.842.492
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	11	216.057.328	184.592.474
Бағалы қағаздарға инвестициялар	12	115.927.968	125.975.282
Ағымдағы табыс салығы бойынша активтер		1.482.053	3.007.325
Сауда және өзге дебиторлық берешек		28.973	23.101
Өзге қысқа мерзімді активтер	13	1.469.224	552.895
Қысқа мерзімді активтер		334.965.546	314.151.077
Активтердің барлығы		473.680.126	374.993.569
АКЦИОНЕРЛІК КАПИТАЛ			
Акционерлік капитал	14	288.763	288.763
Шартты бөлу бойынша резерв	14	(15.609.327)	(15.609.327)
Сатуға арналған инвестицияларды қайта бағалау резерві		(6.824.513)	1.973.651
Меншікті капиталдың өзге компоненттері		112.907	130.534
Бөлінбеген пайда		64.087.743	55.160.504
Акционерлік капиталдың барлығы		42.055.573	41.944.125
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері		326.486	744.691
РОП операторының ұзақ мерзімді міндеттемелері	15	138.061.533	60.128.293
Ұзақ мерзімді міндеттемелер		138.388.019	60.872.984
Төлеуге жататын корпоративтік табыс салығы		945.131	2.610.110
Акционердің тапсырмасы бойынша бөлу	16	4.393.848	–
Сауда және өзге кредиторлық берешек		9.307	357.292
Бағалау міндеттемелері	17	558.091	521.805
РОП операторының қысқа мерзімді міндеттемелері	18	287.178.405	268.568.952
Өзге қысқа мерзімді міндеттемелер		151.752	118.301
Қысқа мерзімді міндеттемелер		293.236.534	272.176.460
Акционерлік капитал мен міндеттемелердің барлығы		473.680.126	374.993.569

2025 жылғы 31 желтоқсанмен аяқталған жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептілік Топ басшылығымен 2026 жылғы 16 ақпанда бекітілді және оның атынан қол қойылды.

Басқарма төрағасы
Сәрсенбай Е.Н.

Бас бухгалтер
Анисова Р. А.

АҚША ҚАРАЖАТТАРЫНЫҢ ҚОЗҒАЛЫСЫ ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

2025 жылғы 31 желтоқсанмен аяқталған жыл үшін

Мың теңгемен	Прим.	2025 жыл	2024 жыл
ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТ			
Кәдеге жарату төлемдерін жинау	18	**375.434.436**	306.212.857
Сот шешімі шеңберінде түсім	18	**1.080.641**	–
Алынған сыйақы		**34.919.767**	36.260.953
Сатып алушылардан түсім		**297.828**	466.700
Өзге түсімдер		**75.163**	11.466
Түсімдердің барлығы		**411.807.835**	342.951.976
Қызмет бағыттарын қаржыландыру		**(163.660.502)**	(122.761.086)
Кәдеге жарату төлемдерін қайтару	18	**(331.105)**	(135.644)
Жеткізушілерге тауарлар мен қызметтер үшін төлемдер		**(946.010)**	(1.375.177)
Қызметкерлермен есеп айырысулар		**(2.150.677)**	(2.369.300)
Салықтар және бюджетке өзге де төлемдер		**(1.246.261)**	(397.046)
Өзге төлемдер		**(744.323)**	(132.027)
Төлемдердің жиыны		**(169.078.878)**	(127.170.280)
Табыс салығын төлеуге дейінгі операциялық қызметтен ақша қаражаттарының ағындары		**242.728.957**	215.781.696
Төленген корпоративтік табыс салығы		**(49.879.064)**	(68.026.654)
Операциялық қызметтен ақша қаражаттарының таза ағыны		**192.849.893**	147.755.042
ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТ			
Бағалы қағаздарды сатып алу		**–**	(114.721.988)
Бағалы қағаздарды өтеуден түсім		**–**	7.000.000
Алынған сыйақы		**15.982.137**	6.657.412
Қаржы ұйымдарында қаражаттарды орналастыру	10	**(151.451.462)**	(120.546.836)
Қаржы ұйымдарынан қаражаттарды өтеу	10	**541.148**	–
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді сатып алу		**(239.454)**	(241.554)
Инвестициялық қызметте пайдаланылған ақша қаражаттарының таза шығысы		**(135.167.631)**	(221.852.966)
ҚАРЖЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТ			
Төленген дивидендтер		**(26.220.991)**	(19.642.169)
Қаржылық қызметте пайдаланылған ақша қаражаттарының таза шығысы		**(26.220.991)**	(19.642.169)
Ақша қаражаттары және олардың баламаларының таза ұлғаюы / (азаюы)		**31.461.271**	(93.740.093)
Ақша қаражаттары бойынша айырбас бағамдарының өзгеруінің әсері		**–**	–
Ақша қаражаттары бойынша күтілетін кредиттік шығындар		**3.583**	27.196
Жыл басындағы ақша қаражаттары	11	**184.592.474**	278.305.371
Жыл соңындағы ақша қаражаттары	11	**216.057.328**	184.592.474

2025 жылғы 31 желтоқсанмен аяқталған жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептілік Топ басшылығымен 2026 жылғы 16 ақпанда бекітілді және оның атынан қол қойылды.

Басқарма төрағасы
Сәрсенбай Е.Н.

Бас бухгалтер
Анисова Р. А.

КАПИТАЛДАҒЫ ӨЗГЕРІСТЕР ТУРАЛЫ ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ЕСЕП

2025 жылғы 31 желтоқсанмен аяқталған жыл үшін

Мың теңгемен	Акционерлік капитал	Шартты бөлу бойынша резерв	Сатуға арналған инвестицияларды қайта бағалау резерві	Меншікті капиталдың өзге компонент тері	Бөлінбеген пайда	Акционерлік капиталдың барлығы
2024 жылғы 1 қаңтарға	288.763	(15.609.327)	(430.046)	144.815	37.329.835	21.724.040
Есепті кезеңдегі пайда	–	–	–	–	37.458.557	37.458.557
Өзге жиынтық кіріс	–	–	2.403.697	–	–	2.403.697
Жыл ішіндегі жиынтық кірістің барлығы	**–**	**–**	**2.403.697**	**–**	**37.458.557**	**39.862.254**
Бөлінбеген пайдаға қайта жіктеу	–	–	–	(14.281)	14.281	–
Жарияланған дивидендтер	–	–	–	–	(19.642.169)	(19.642.169)
2024 жылғы 31 желтоқсанға	**288.763**	**(15.609.327)**	**1.973.651**	**130.534**	**55.160.504**	**41.944.125**
2025 жылғы 1 қаңтарға	288.763	(15.609.327)	1.973.651	130.534	55.160.504	41.944.125
Есепті кезеңдегі пайда	–	–	–	–	39.524.451	39.524.451
Өзге жиынтық залал	–	–	(8.798.164)	–	–	(8.798.164)
Жыл ішіндегі жиынтық кірістің барлығы	**–**	**–**	**(8.798.164)**	**–**	**39.524.451**	**30.726.287**
Бөлінбеген пайдаға қайта жіктеу	–	–	–	(17.627)	17.627	–
Жарияланған дивидендтер	–	–	–	–	(26.220.991)	(26.220.991)
Акционердің тапсырмасы бойынша бөлу (*16-түсіндірмені қараңыз*)	–	–	–	–	(4.393.848)	(4.393.848)
2025 жылғы 31 желтоқсанға	**288.763**	**(15.609.327)**	**(6.824.513)**	**112.907**	**64.087.743**	**42.055.573**

2025 жылғы 31 желтоқсанмен аяқталған жыл үшін шоғырландырылған қаржылық есептілік Топ басшылығымен 2026 жылғы 16 ақпанда бекітілді және оның атынан қол қойылды.

Басқарма төрағасы
Сәрсенбай Е.Н.

Қазақстан Республикасы Астана қаласы «Жасыл даму» акционерлік қоғамы
Республика Казахстан город Астана Акционерное общество «Жасыл даму»
ЖАСЫЛ ДАМУ
акционерлік қоғамы
БИН 040340008429

Бас бухгалтер
Анисова Р. А.

1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

Ұйымдық құрылымы және қызметі

«Жасыл даму» акционерлік қоғамы (бұдан әрі - «Қоғам») Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 26 шілдедегі № 978

«Қазақстан Республикасы Қоршаған ортаны қорғау министрлігінің шаруашылық жүргізу құқығындағы «Қазақ экология және климат ғылыми-зерттеу институты» республикалық мемлекеттік кәсіпорнын қайта ұйымдастыру туралы» қаулысына сәйкес қайта ұйымдастыру нәтижесінде құрылды.Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2022 жылғы 18 қаңтардағы № 20

«Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігінің ведомстволық бағынысты ұйымдарының кейбір мәселелері және «Оператор РОП» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің жарғылық капиталындағы қатысу үлесін сыйға тарту шарты бойынша жеке меншіктен республикалық меншікке қабылдау туралы» қаулысына сәйкес Қоғам өндірушілердің (импорттаушылардың) кеңейтілген міндеттемелері бойынша оператор болып айқындалды.

Қоғам қызметінің мақсаты Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексінде және Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілерінде көзделген тәртіппен өндірушілердің (импорттаушылардың) кеңейтілген міндеттемелері қағидатын іске асыру арқылы қоршаған ортаның сапасын сақтау, қалпына келтіру және жақсарту, сондай-ақ Қазақстан Республикасының төмен көміртекті дамуға көшуін қамтамасыз ету үшін жағдайлар жасау болып табылады.

Қоғам кәдеге жарату төлемдерін жинауға айрықша құқыққа ие және өндірушілер мен импорттаушылардан банк шотына түскен ақшалай қаражатты Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексінде белгіленген талаптарға сәйкес бағыттайды.

Қоғам көміртек бірліктерімен сауда жасау жүйесінің операторы болып табылады, ол Қазақстан Республикасында көміртек бірліктерімен сауда жасау жүйесінің жұмыс істеуін қамтамасыз ету үшін көміртек бірліктерінің мемлекеттік тізілімін қалыптастырады және климаттың өзгеруі саласындағы Қазақстан Республикасының халықаралық шарттарын іске асыру шеңберінде көміртек бірліктерімен операцияларды жүзеге асырады.

Қоғамның орналасқан жері: Қазақстан Республикасы, Астана қаласы, Есіл ауданы, Қабанбай батыр даңғылы, 11/5 ғимараты, тұрғын емес үй-жай 8, пошта индексі Z05T9X8.

Қоғамның жалғыз акционері Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті атынан Қазақстан Республикасының Үкіметі болып табылады. Қоғамның акцияларының 100% мемлекеттік пакетіне иелену және пайдалану құқықтарын жүзеге асыратын мемлекеттік орган Қазақстан Республикасының Экология және табиғи ресурстар министрлігі болып табылады.

Еншілес ұйымдар

2025 жылғы 31 желтоқсанында және 2024 жылғы 31 желтоқсанында жағдай бойынша Қоғамға «Оператор РОП» жауапкершілігі шектеулі серіктестігінің жарғылық капиталындағы қатысу үлесінің 100% тиесілі.

Топтың 31 желтоқсан 2025 жылмен аяқталған жыл үшін осы шоғырландырылған қаржылық есептілігі Топ Басшылығымен 2026 жылғы 16 ақпанда шығаруға бекітілді.

Қазақстан Республикасындағы шаруашылық қызметті жүзеге асыру шарттары

Топ өз қызметін Қазақстан Республикасының аумағында жүзеге асырады. Топтың активтері мен міндеттемелері Қазақстан Республикасының аумағында орналасқан. Осыған байланысты Топ Қазақстан Республикасының нарықтарындағы экономикалық және қаржылық тәуекелдерге ұшырайды. Нормативтік-құқықтық база және салық заңнамасы жетілдірілуін жалғастыруда, алайда әртүрлі түсіндіру мүмкіндігін жоққа шығармайды және жиі енгізілетін өзгерістерге ұшырайды, бұл құқықтық және фискалдық жүйелердің өзге де кемшіліктерімен қатар Қазақстан Республикасында қызметін жүзеге асыратын кәсіпорындар үшін қосымша қиындықтар туғызады.Қоса беріліп отырған шоғырландырылған қаржылық есептілік Топ Басшылығының қаржылық-шаруашылық қызметті жүзеге асырудың қолданыстағы шарттарының Топтың шоғырландырылған қызмет нәтижелеріне және шоғырландырылған қаржылық жағдайына ықтимал әсері жөніндегі бағалауын көрсетеді. Болашақ шаруашылық жүргізу шарттарының нақты әсері Топ Басшылығының ағымдағы бағалауларынан өзгеше болуы мүмкін.

2. ШОҒЫРЛАНДЫРЫЛҒАН ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУДЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАТТАРЫ

Сәйкестік туралы мәлімдеме

Топтың осы шоғырландырылған қаржылық есептілігі Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (бұдан әрі - «ХҚЕС») сәйкес, Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары жөніндегі кеңес (бұдан әрі - «ХҚЕС жөніндегі кеңес») бекіткен редакцияда дайындалған.

Бағалауды айқындау базасы

Осы шоғырландырылған қаржылық есептілік бастапқы құн бойынша есепке алу қағидалары негізінде дайындалды, тану күніне бағаланатын немесе әділ құны бойынша есепке алынатын қаржылық құралдарды және өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық құралдарды қоспағанда.

ХҚЕС-қа сәйкес шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау белгілі бір маңызды есептік бағалауларды пайдалануды талап етеді, сондай-ақ Топтың есеп саясатын қолдану барысында басшылықтан болжамдарға қатысты пайымдаулар жасауды талап етеді. Күрделілігі жоғары немесе болжамдарды қолдануды талап ететін салалар, сондай-ақ бағалаулар мен болжамдарды қолдану Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігі үшін елеулі болып табылатын салалар *4-түсіндірмеде* ашып көрсетілген. Аталған бағалаулар шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау күніне қолда бар ақпаратқа негізделген. Осыған байланысты нақты нәтижелер осы бағалаулардан өзгеше болуы мүмкін.

Қызметтің үздіксіздігі қағидаты

Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігі қызметтің үздіксіздігі қағидаты негізінде дайындалған, ол әдеттегі қызметті жалғастыруды, активтерді өткізуді және міндеттемелерді әдеттегі қызмет барысында өтеуді көздейді.

Басшылық Топ өзінің қызметін үздіксіз жалғастыра алады деп санайды. Топ Басшылығы мен түпкілікті бақылаушы тарапында қызметті таратуға немесе қызмет ауқымын елеулі түрде қысқартуға ниет те, қажеттілік те жоқ.

Функционалдық валюта

Топтың функционалдық валютасы Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы болып табылатын және Топ жүргізетін операциялардың экономикалық мәнін және оның қызметіне әсер ететін байланысты жағдайларды нағұрлым дұрыс көрсететін қазақстандық теңге (бұдан әрі - «теңге») болып табылады. Қазақстандық теңге осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті ұсыну валютасы болып табылады. Теңгемен ұсынылған барлық сандық көрсеткіштер, өзгеше көрсетілмесе, (жақын) мыңдыққа дейін дөңгелектелген.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ ЕЛЕУЛІ ЕРЕЖЕЛЕРІ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

Шоғырландыру негізі

Еншілес кәсіпорындар

Еншілес кәсіпорындар - Қоғам бақылайтын кәсіпорындар. Қоғам инвестиция объектісіне қатысуынан түсетін айнымалы кірістерге байланысты тәуекелдерге ұшыраған немесе осындай кірістерді алуға құқықтары болған және осы кірістердің шамасына әсер ету мақсатында аталған кәсіпорынға қатысты өз өкілеттіктерін пайдалану мүмкіндігі болған жағдайда еншілес кәсіпорынды бақылайды. Еншілес кәсіпорындардың шоғырландырылған қаржылық есептілік көрсеткіштері бақылау алынған күннен бастап ол тоқтатылған күнге дейін шоғырландырылған қаржылық есептіліктің құрамында көрсетіледі. Еншілес кәсіпорындардың есеп саясаты Қоғамда қабылданған есеп саясатына сәйкестендіру қажет болған жағдайларда өзгертілді.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ ЕЛЕУЛІ ЕРЕЖЕЛЕРІ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ (жалғасы)

Шоғырландыру кезінде алып тасталатын (элиминацияланатын) операциялар

Топішілік қалдықтар мен операциялар, сондай-ақ топішілік операциялардан туындайтын іске асырылмаған кірістер мен шығыстар элиминацияланады. Үлестік қатысу әдісімен есепке алынатын инвестиция объектілерімен операциялар бойынша іске асырылмаған пайда Топтың тиісті инвестиция объектісіндегі қатысу үлесі шегінде инвестиция құнын азайту есебінен алып тасталады. Іске асырылмаған залалдар іске асырылмаған пайдамен бірдей тәртіппен элиминацияланады, бірақ тек олар құнсыздану белгісі болып табылмайтын дәрежеде ғана.

Тоқтатылған қызмет

Тоқтатылған қызмет - бұл қызметі мен ақша қаражаттарының ағындары Топтың қалған бөлігінен нақты бөлінуі мүмкін және:

- қызметтің жеке елеулі түрін немесе операцияларды жүргізудің географиялық ауданын білдіретін;
- қызметтің жеке елеулі түрін немесе операцияларды жүргізудің географиялық ауданын шығару жөніндегі бірыңғай үйлестірілген жоспардың бөлігі болып табылатын; немесе
- тек кейіннен қайта сату мақсатында сатып алынған еншілес кәсіпорын болып табылатын Топ бизнесінің компоненті.

Қызмет шығару сәтінде немесе егер соңғысы бұрын орын алса, сатуға арналған ретінде жіктеу критерийлеріне сәйкес келген сәтте тоқтатылған қызмет ретінде жіктеледі. Қызмет тоқтатылған ретінде жіктелген кезде, пайда немесе залал және өзге жиынтық кіріс туралы есептің салыстырмалы деректері тиісті салыстырмалы кезеңнің басынан бастап бұл қызмет тоқтатылғандай етіп ұсынылады.

Қаржылық құралдарды тану және бағалау

Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер Топ тиісті қаржылық құралға қатысты шарттың тарапы болған кезде Топтың шоғырландырылған қаржылық жағдай туралы есебінде көрсетіледі. Топ қаржылық активтер мен міндеттемелерді жүйелі түрде сатып алу мен өткізуді есеп айырысу күні бойынша есепке алу әдісімен көрсетеді. Осылайша сатып алынған және кейіннен әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық құралдар мәміле жасалған күннен бастап белгіленген есеп айырысу күніне дейін сатып алынған құралдар сияқты есепке алынады. Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер бастапқыда әділ құны бойынша танылады. Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелерді (пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша көрсетілетін қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелерді қоспағанда) сатып алуға немесе шығаруға тікелей байланысты мәміле шығындары бастапқы тану кезінде тиісінше қаржылық активтердің немесе қаржылық міндеттемелердің әділ құнын ұлғайтады немесе азайтады. Пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша көрсетілетін қаржылық активтерді немесе қаржылық міндеттемелерді сатып алуға тікелей байланысты мәміле шығындары тікелей пайда немесе залал құрамында танылады.

Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелердің құнын кейіннен бағалау үшін қолданылатын бухгалтерлік есеп қағидаттары төменде сипатталған есеп саясатының тиісті ережелерінде ашып көрсетілген.

Қаржылық активтер

Барлық қаржылық активтер мәміле күніне танылып және танылуы тоқтатылады, егер қаржылық активті сатып алу немесе сату тиісті нарық белгілеген мерзімдерде жеткізуді талап ететін шарт бойынша жүзеге асырылса, және бастапқыда әділ құны бойынша, мәміле шығындарын қоса алғанда бағаланады, әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктелген қаржылық активтерді қоспағанда. Әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктелген қаржылық активтерді сатып алуға тікелей байланысты мәміле шығындары дереу пайда немесе залал құрамында танылады.

ХҚЕС (IFRS) 9 «Қаржылық құралдар» қолданылу аясына кіретін барлық танылған қаржылық активтер Топтың қаржылық активтерді басқаруға арналған бизнес-моделіне және қаржылық активтердің шартта көзделген ақша ағындарының сипаттамаларына негізделе отырып, кейіннен амортизацияланған құн бойынша немесе әділ құны бойынша бағалануға тиіс.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ ЕЛЕУЛІ ЕРЕЖЕЛЕРІ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ (жалғасы)

Қаржылық активтерді қайта жіктеу

Топ белгілі бір қаржылық активтерді ұстап тұруға қатысты бизнес-модель өзгерген жағдайда, мұндай активтерге қатысты қайта жіктеу жүргізіледі. Жаңа санатқа қатысты жіктеу және бағалау талаптары қаржылық активтерді қайта жіктеуге алып келген бизнес-модельдегі өзгерістер туындағаннан кейінгі бірінші есепті кезеңнің бірінші күнінен бастап перспективті түрде қолданылады. Шартта көзделген ақша ағындарындағы өзгерістер төменде келтірілген «Қаржылық активтерді модификациялау және тануды тоқтату» есеп саясатына сәйкес талданады.

Қаржылық активтерді модификациялау және тануды тоқтату

Қаржылық активті модификациялау бастапқы тану күні мен қаржылық активті өтеу күні арасындағы кезеңде актив бойынша ақша ағындарын реттейтін шарт талаптары қайта қаралған немесе өзгеше түрде өзгертілген жағдайда орын алады. Модификация шартта көзделген ақша ағындарының сомасына және/немесе мерзімдеріне сол сәтте немесе болашақтағы белгілі бір сәтте әсер етеді.

Қаржылық активті модификациялау кезінде Топ бұл модификация активті тануды тоқтатуға алып келе ме, соны бағалайды. Топтың есеп саясатына сәйкес, егер модификация шарт талаптарында елеулі айырмашылықтарға алып келсе, онда ол тануды тоқтатуға әкеледі. Өзгертілген талаптардың бастапқы шарт талаптарынан елеулі түрде ерекшеленетінін анықтау үшін Топ сапалық факторларды талдайды. Мысалы, талаптар өзгергеннен кейін шартта көзделген ақша ағындары негізгі борыш сомасын және пайыздарды өтеу төлемдерін қамтиды.

Қаржылық активті тану тоқтатылған жағдайда, ОКУ бойынша бағалау резерві тануды тоқтату күніне қайта бағаланып, осы күнге активтің таза баланстық құнын айқындау үшін қолданылады. Қайта қаралған баланстық құн мен жаңа талаптарға сәйкес жаңа қаржылық активтің әділ құны арасындағы айырма тануды тоқтатудан туындайтын пайдаға немесе залалға әкеледі. Жаңа қаржылық актив бойынша ОКУ бағалау резервінің мөлшері сирек жағдайларды қоспағанда, жаңа қаржылық актив бастапқы тану сәтінде кредиттік құнсызданған болып саналатын жағдайлардан басқа, кейінгі 12 айдағы ОКУ мөлшеріне негізделіп есептеледі.

Қаржылық активтердің құнсыздануы

Топ сауда дебиторлық берешегі бойынша әрдайым бүкіл мерзімге күтілетін кредиттік залалдарды (ОКУ) таниды. Мұндай қаржылық құралдар бойынша күтілетін кредиттік залалдар Топтың бұрынғы кредиттік залалдар тәжірибесіне негізделген бағалау резервтері матрицасын пайдалана отырып, қарыз алушыға тән факторларға, жалпы экономикалық жағдайларға және есепті күнге ағымдағы әрі болжамды жағдайлардың дамуын бағалауға түзетулер енгізу арқылы есептеледі.

Басқа қаржылық құралдарға қатысты, егер бастапқы тану сәтінен бастап кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюы орын алса, Топ бүкіл мерзімге күтілетін кредиттік залалдарды таниды. Алайда, егер есепті күнге қаржылық құрал бойынша бастапқы танудан бері кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюы болмаса, Топ осы қаржылық құрал бойынша кредиттік залалдарға арналған бағалау резервін 12 айлық күтілетін кредиттік залалдарға тең сомаға бағалауы тиіс.

Бүкіл мерзімге күтілетін кредиттік залалдар – қаржылық құралдың күтілетін қолданылу мерзімі ішінде болуы мүмкін барлық дефолт жағдайларының салдарынан туындайтын күтілетін кредиттік залалдар.

Ал 12 айлық күтілетін кредиттік залалдар – бүкіл мерзімге күтілетін кредиттік залалдардың бір бөлігі болып табылады және есепті күннен кейінгі 12 ай ішінде болуы мүмкін қаржылық құрал бойынша дефолт салдарынан туындайтын күтілетін кредиттік залалдарды білдіреді.

Кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюы

Қаржылық құрал бойынша бастапқы тану сәтінен бастап кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғайған-ұлғаймағанын талдау кезінде Топ есепті күндегі қаржылық құрал бойынша дефолт тәуекелін бастапқы тану күніндегі дефолт тәуекелімен салыстыруы тиіс. Мұндай талдауды жүргізу кезінде Топ артық шығындар мен күш-жігерсіз қолжетімді негізделген және расталатын сандық және сапалық ақпаратты, оның ішінде өткен тәжірибені және болжамдық ақпаратты қарастыруы тиіс.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ ЕЛЕУЛІ ЕРЕЖЕЛЕРІ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ (жалғасы)

Талдауды жүргізу үшін болжамдық ақпарат Топтың борышкерлері қызметін жүзеге асыратын салалардың даму перспективалары туралы экономикалық сарапшылардан, қаржылық талдаушылардан, мемлекеттік органдардан және өзге де ұқсас ұйымдардан алынған деректерді, сондай-ақ Топтың негізгі қызметіне қатысты нақты және болжамдық экономикалық ақпараттың әртүрлі сыртқы көздерін талдауды қамтуы тиіс.

Атап айтқанда, бастапқы тану сәтінен бастап кредиттік тәуекелдің елеулі түрде ұлғайған-ұлғаймағанын бағалау кезінде келесі ақпарат назарға алынуы тиіс:

1. қаржылық құралдың ішкі немесе сыртқы кредиттік рейтингінің нақты немесе күтілетін елеулі нашарлауы;
2. борышкердің өз міндеттемелерін орындау қабілетінің елеулі өзгеруіне алып келеді деп күтілетін коммерциялық, қаржылық немесе экономикалық жағдайлардың қолданыстағы немесе болжамды қолайсыз өзгерістері;
3. борышкердің операциялық қызметі нәтижелерінің нақты немесе күтілетін елеулі нашарлауы;
4. сол борышкердің басқа қаржылық құралдары бойынша кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюы.

Жоғарыда аталған бағалау нәтижелеріне қарамастан, егер шарттық төлемдер 30 күннен астам мерзімге кешіктірілген болса, Топ қаржылық актив бойынша кредиттік тәуекел бастапқы тану сәтінен бастап елеулі түрде ұлғайды деп болжайды.

Есептен шығару

Қаржылық активтер Топтың қаржылық активті (толық немесе ішінара) қайтаруға қатысты негізді күтулері болмаған кезде есептен шығарылады. Бұл Топ қарыз алушыда есептен шығаруға жататын сомаларды өтеу үшін жеткілікті ақша ағындарын қалыптастыра алатын активтері немесе табыс көздері жоқ деп шешкен жағдайда орын алады. Есептен шығару тануды тоқтатуды білдіреді. Қалпына келтіру құнсызданудан кіріске алып келеді. Қамтамасыз етілген қаржылық активтер кепіл мүлкін сатудан немесе өндіріп алудан түсетін кез келген түсімдер алынғаннан кейін есептен шығарылады.

Дефолтты айқындау

Топ қаржылық актив 91 күн және одан астам мерзімге кешіктірілген кезде дефолт орын алды деп есептейді, ұйым төлемнің анағұрлым ұзақ кідірісін көздейтін дефолт критерийін қолдану анағұрлым орынды екенін дәлелдейтін негізді және расталған ақпаратқа ие болған жағдайларды қоспағанда.

Қаржылық міндеттемелер

Қаржылық міндеттемелер бастапқы тану кезінде тиісінше пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша қайта бағаланатын қаржылық міндеттемелер, қарыздар және берешек немесе туынды құралдар ретінде жіктеледі.

Қаржылық міндеттемелер бастапқыда әділ құны бойынша танылады және кредиттер мен қарыздар жағдайында олармен тікелей байланысты мәміле шығындарына ұлғайтылады.

Топтың қаржылық міндеттемелеріне сауда және өзге де кредиторлық берешек кіреді.

Сауда кредиторлық берешегі бастапқыда әділ құны бойынша көрсетіледі және кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып амортизацияланған құн бойынша бағаланады.

Ақша қаражаттары және олардың баламалары

Ақша қаражаттары және ақша қаражаттарының баламалары – белгілі бір ақша сомасына оңай айырбасталатын және құнының елеусіз өзгеру тәуекеліне ұшырайтын баптар. Ақша қаражаттары және ақша қаражаттарының баламалары бастапқы өтеу мерзімі үш айдан аз барлық банктік депозиттерді қамтиды. Ұсыну сәтінде пайдалануына үш айдан астам мерзімге шектеулер қойылған қаражат ақша қаражаттары және олардың баламалары құрамынан алып тасталады және шоғырландырылған қаржылық жағдай туралы есепте де, шоғырландырылған ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есепте де көрсетілмейді.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ ЕЛЕУЛІ ЕРЕЖЕЛЕРІ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ (жалғасы)

Ақша қаражаттары және ақша қаражаттарының баламалары амортизацияланған құн бойынша көрсетіледі, себебі (i) олар шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін ұсталады және бұл ақша ағындары тек негізгі борыш сомасы мен пайыздар бойынша төлемдерді білдіреді, және (ii) олар пайда немесе залал арқылы әділ құны бойынша бағаланатын санатқа жатқызылмаған.

«РЕПО» және кері «РЕПО» мәмілелері бойынша келісімдер

Топ өз қызметі барысында қаржылық активтерді сатып алу және кері сату жөніндегі келісімдер (бұдан әрі – «кері РЕПО келісімдері») жасасады. РЕПО және кері РЕПО операциялары Топпен сауда мақсаттарында өтімділікті басқару элементі ретінде пайдаланылады. РЕПО келісімдері қамтамасыз етілген қаржыландыру операциялары ретінде қарастырылады. РЕПО келісімдері бойынша сатылған бағалы қағаздар шоғырландырылған қаржылық жағдай туралы есепте көрсетіледі және егер қамтамасыз етуді алған тарап алынған қамтамасыз етуді сатуға немесе қайта кепілге қоюға құқылы болса, РЕПО келісімдері бойынша кепілге салынған бағалы қағаздар ретінде жіктеледі. Тиісті міндеттеме кредиттік мекемелердің немесе клиенттердің қаражаттары құрамында көрсетіледі. Кері РЕПО келісімдері бойынша сатып алынған бағалы қағаздар тиісінше кредиттік мекемелердегі қаражат немесе ақша қаражаттары және олардың баламалары ретінде есепке алынады. Сату бағасы мен кері сатып алу бағасы арасындағы айырма пайыздық кіріс ретінде қарастырылады және РЕПО келісімдерінің қолданылу мерзімі ішінде тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептеледі.

Қаржылық мекемелердегі қаражат

Қаржылық мекемелердегі қаражат шарттық ақша ағындары тек негізгі борыш сомасы мен пайыздар бойынша төлемдерді қамтитын және шартта көзделген ақша ағындарын алуға бағытталған бизнес-модель шеңберінде ұсталып, бұл ақша ағындары тек негізгі борыш сомасы мен пайыздар бойынша төлемдерді қамтитын салымдарды қамтиды. Амортизацияланған құн бойынша салымдар шоғырландырылған қаржылық жағдай туралы есепте құнсыздану резервтерін шегергендегі амортизацияланған құн бойынша көрсетіледі.

Кредиттік мекемелердегі қаражат бастапқыда әділ құны бойынша бағаланады және кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып амортизацияланған құн бойынша бағаланады.

Резервтер

Резервтер Топ өткен оқиғалардың нәтижесінде туындаған қолданыстағы заңды немесе тәжірибеден туындайтын міндеттемеге ие болған кезде, сондай-ақ міндеттемені өтеу үшін экономикалық пайдаларға байланысты қаражаттың шығу ықтималдығы болған және міндеттеме сомасы сенімді түрде бағалануы мүмкін болған жағдайда танылады.

Резервтер ретінде көрсетілген сомалар есепті кезеңнің соңындағы міндеттемені өтеу үшін қажет болатын шығындардың Топтың ең жақсы бағасын білдіреді, міндеттемеге байланысты тәуекелдер мен белгісіздіктерді ескере отырып. Егер резерв ағымдағы міндеттемені реттеу үшін бағаланған ақша ағындарын пайдалану арқылы бағаланса, оның баланстық құны осы ақша ағындарының келтірілген құнын білдіреді (егер ақшаның уақыттық құнының әсері елеулі болса).

Қызметкерлерге сыйақылар

Қысқа мерзімді қызметкерлерге сыйақылар бойынша міндеттемелер тиісті қызмет көрсетілген кезеңде пайда немесе залал құрамында шығыс ретінде танылады. Қысқа мерзімді бонустар бойынша төленеді деп күтілетін сыйақы сомасына резерв Топ қызметкердің жұмысының нәтижесінде осындай сыйақыны төлеу бойынша қолданыстағы заңды міндеттемеге ие болған және бұл сыйақының сомасы жеткілікті дәрежеде сенімді бағалануы мүмкін болған жағдайда құрылады.

РОП қызмет бағыттарын қаржыландыру жөніндегі міндеттемелерді орындаудан түсетін кірістер

Топтың қызметі өндірушілердің (импорттаушылардың) кеңейтілген міндеттемелері қолданылатын өнім (тауар) тұтынушылық қасиеттерін жоғалтқаннан кейін пайда болған қалдықтарды және олардың қаптамасын жинауды, тасымалдауды, қайта өңдеуді, залалсыздандыруды, пайдалануды және (немесе) кәдеге жаратуды ұйымдастыруды, сондай-ақ электр қуаттау станциялары желісін кеңейту инфрақұрылымын құруды білдіреді.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ ЕЛЕУЛІ ЕРЕЖЕЛЕРІ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ (жалғасы)

Топ РОП қызметі бойынша операцияларға қатысты есеп саясатын әзірледі. Есеп саясатына сәйкес кәдеге жарату төлемдері түріндегі ақшалай қаражаттың түсімдері міндеттемелер ретінде танылады және Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексінің талаптарында белгіленген өндірушілердің (импорттаушылардың) кеңейтілген міндеттемелері операторы қызметінің бағыттары бойынша шығыстар жұмсалуына қарай кірістер құрамында көрсетіледі. Топ шоғырландырылған пайда немесе залал және өзге жиынтық кіріс туралы есепте кірістер мен шығыстарды кеңейтілген түрде ұсынуды қабылдады.

Кірістер сомасы (РОП операторы қызметінің бағыттарын қаржыландыруға пайдаланылған төлем сомасы) Топтың РОП міндеттемелерін орындауына тең.

Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім

Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім тауарлар немесе қызметтерге бақылау сатып алушыға берілген кезде танылады және Топ осындай тауарлар немесе қызметтер үшін алуға құқылы деп күтілетін өтем сомасында бағаланады.

Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім негізінен қоршаған ортаны қорғау және экология мәселелері бойынша консультациялық қызметтерден тұрады.

Топ консультациялық қызметтер бойынша түсімді кезең ішінде таниды, себебі сатып алушы пайдаларды бір мезгілде алады және тұтынады. Қызметтердің орындалу дәрежесін бағалау үшін Топ нәтижелер әдісін қолданады, өйткені Топтың күш-жігері (яғни жұмсалған уақыт) мен сатып алушыға қызмет көрсету арасында тікелей байланыс бар. Топ түсімді шарттарда көзделген жалпы уақытқа қатысты жұмсалған уақыт негізінде таниды.

Сауда дебиторлық берешегі

Сауда дебиторлық берешегі – Топтың өтем алуға құқығы, ол шартсыз болып табылады (яғни мұндай өтемнің төленуге жататын сәтінің басталуы тек уақыттың өтуіне ғана байланысты).

Шарт бойынша активтер

Шарт бойынша актив – сатып алушыға берілген тауарлар немесе қызметтер үшін өтем алуға Топтың құқығы. Егер Топ тауарларды немесе қызметтерді сатып алушы өтемді төлегенге дейін немесе өтем төленуге жататын сәт басталғанға дейін берсе, онда шартты болып табылатын алынған өтемге қатысты шарт бойынша актив танылады.

Шарт бойынша міндеттемелер

Шарт бойынша міндеттеме – Топ сатып алушыдан өтем алған тауарларды немесе қызметтерді сатып алушыға беру міндеттемесі. Егер сатып алушы өтемді Топ тауарды немесе қызметті сатып алушыға бергенге дейін төлесе, төлем жүзеге асырылған сәтте шарт бойынша міндеттеме танылады. Шарт бойынша міндеттемелер Топ шарттар бойынша өз міндеттемелерін орындаған кезде түсім ретінде танылады.

Салықтар

Ағымдағы табыс салығы

Төлеуге жататын ағымдағы табыс салығы жыл ішіндегі салық салынатын пайда негізінде есептеледі. Салық салынатын пайда шоғырландырылған пайда немесе залал және өзге жиынтық кіріс туралы есепте көрсетілген таза пайдадан ерекшеленеді, себебі ол басқа есепті кезеңдерде салық салынатын немесе шегерілетін кірістер мен шығыстар сомаларын, сондай-ақ ешқашан салық салынатын да, шегерілетін де болып танылмайтын сомаларды қамтымайды. Топтың ағымдағы табыс салығы бойынша міндеттемелері осы шоғырландырылған қаржылық есептілік шығарылған күнгі қолданыста болған салық мөлшерлемесі бойынша есептеледі.

Кейінге қалдырылған салық

Кейінге қалдырылған салық міндеттемелер әдісімен есепті күнге активтер мен міндеттемелердің салықтық базасы мен олардың шоғырландырылған қаржылық есептілік мақсатындағы баланстық құны арасындағы уақытша айырмашылықтарды айқындау арқылы есептеледі.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ ЕЛЕУЛІ ЕРЕЖЕЛЕРІ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ (жалғасы)

Кейінге қалдырылған салық активтерінің баланстық құны әрбір есепті күнге қайта қаралады және жеткілікті салық салынатын пайданы алу ықтималдығы азайған жағдайда, кейінге қалдырылған салық активтерінің барлығын немесе бір бөлігін пайдалану мүмкін болмайтын дәрежеде төмендетіледі және ықтималдығы төмен деп бағаланады. Танылмаған кейінге қалдырылған салық активтері әрбір есепті күнге қайта қаралады және болашақ салық салынатын пайда кейінге қалдырылған салық активтерін өтеуге мүмкіндік береді деп ықтимал болған дәрежеде танылады.

Кейінге қалдырылған салық активтерінің өтелімділігін талдау кезінде Топ шоғырландырылған қаржылық есептіліктің басқа бөлімдерінде, сондай-ақ басшылықтың есептерінде пайдаланылатын болжамдарға сүйенеді.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері активті іске асыру немесе міндеттемені өтеу кезеңінде қолданылатын деп күтілетін салық мөлшерлемелері бойынша, есепті күнге қолданыста болған немесе мәні бойынша қабылданған салық мөлшерлемелері (және салық заңнамасы) негізінде бағаланады. Пайда немесе залал құрамында танылмаған баптарға қатысты кейінге қалдырылған салық та пайда немесе залал құрамында танылмайды. Кейінге қалдырылған салық баптары олардың негізінде жатқан операцияларға сәйкес не өзге жиынтық кіріс құрамында, не тікелей меншікті капитал құрамында танылады.

Топ кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелерін ағымдағы салық активтерін ағымдағы салық міндеттемелеріне қарсы есепке алуға заңды түрде қорғалған құқығы болған және кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық міндеттемелері бір және сол салық органымен бір және сол салық төлеушіден алынатын табыс салығына қатысты болған жағдайда ғана өзара есепке алуды жүзеге асырады, не операциялары салық салынатын әртүрлі ұйымдарға қатысты болып, олар ағымдағы салық міндеттемелері мен активтері бойынша есеп айырысуды нетто-негізде жүзеге асыруды немесе кейінге қалдырылған салық міндеттемелері мен активтерінің елеулі сомаларын өтеу немесе өтеу күтілетін әрбір болашақ кезеңде осы активтерді іске асырып, осы міндеттемелерді бір мезгілде өтеуді ниет еткен жағдайда жүзеге асырады.

Акционерлік капитал

Акционерлік капитал

Қарапайым акциялар және дискрециялық дивидендтерге құқық беретін өтелуге жатпайтын артықшылықты акциялар меншікті капитал құрамында көрсетіледі. Бизнестерді біріктіру жағдайларын қоспағанда, жаңа акцияларды шығарумен тікелей байланысты үшінші тұлғалардың қызметтеріне төленетін шығындар осы эмиссия нәтижесінде алынған соманы азайту ретінде меншікті капитал құрамында көрсетіледі. Алынған қаражаттың әділ құнының шығарылған акциялардың номиналды құнынан асатын сомасы қосымша капитал ретінде көрсетіледі.

Дивидендтер

Дивидендтер есепті күнге міндеттеме ретінде танылады және меншікті капитал сомасынан шегеріледі, егер олар есепті күнге дейін (қоса алғанда) жарияланған болса ғана. Дивидендтер туралы ақпарат, егер олар есепті күнге дейін ұсынылған болса, сондай-ақ есепті күннен кейін, бірақ шоғырландырылған қаржылық есептілікті шығаруға бекіту күніне дейін ұсынылған немесе жарияланған болса, есептілікте ашып көрсетіледі.

Шартты бөлу бойынша резервтер

Топ өз Акционерінің атынан немесе оның тапсырмасы бойынша нарықтық емес талаптармен мәмілелер жасасқан жағдайда, берілген қаражат немесе мүлік пен осы активтердің әділ құны арасындағы теріс айырма капитал құрамында көрсетіледі, бұл айырмалар Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігінде «Шартты бөлу бойынша резерв» бабында көрсетілген.

Жаңа стандарттар, түсіндірмелер және қолданыстағы стандарттар мен түсіндірмелерге түзетулер

Топ 2025 жылғы 1 қаңтардан басталатын немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдерге қатысты күшіне енетін кейбір стандарттар мен түзетулерді алғаш рет қолданды (егер өзгеше көрсетілмесе).

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ ЕЛЕУЛІ ЕРЕЖЕЛЕРІ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ (жалғасы)

Валюталарды айырбастау мүмкіндігінің болмауы – ХҚЕС (IAS) 21-ге түзетулер

2025 жылғы 1 қаңтардан басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін ХҚЕС (IAS) 21 «Валюталық бағамдар өзгерістерінің әсері» стандартына «Валюталарды айырбастау мүмкіндігінің болмауы» атты түзетулер енгізілді, онда ұйым бір валютаны басқа валютаға айырбастау мүмкіндігін қалай бағалауы тиіс екендігі және айырбастау мүмкіндігі болмаған жағдайда ағымдағы айырбас бағамын қалай айқындау керектігі түсіндіріледі. Түзетулер сондай-ақ қаржылық есептілік пайдаланушыларына бір валютаны басқа валютаға айырбастау мүмкіндігінің болмауы ұйымның қаржылық нәтижелеріне, қаржылық жағдайына және ақша қаражаттарының қозғалысына қалай әсер ететінін немесе әсер етеді деп күтілетінін түсінуге мүмкіндік беретін ақпаратты ашуға қойылатын талаптарды қамтиды.

Аталған түзетулер Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігіне елеулі әсер еткен жоқ.

Шығарылған, бірақ әлі күшіне енбеген стандарттар

Топтың қаржылық есептілігін бекіту күніне әлі күшіне енбеген жаңа және өзгертілген стандарттар мен түсіндірмелер төменде ашып көрсетілген. Топ осы жаңа және өзгертілген стандарттар мен түсіндірмелерді, қажет болған жағдайда, олар күшіне енген күннен бастап қолдануды жоспарлайды.

ХҚЕС (IFRS) 18 «Қаржылық есептілікті ұсыну және ашып көрсету»

2024 жылғы сәуірде ХҚЕС жөніндегі кеңес ХҚЕС (IFRS) 18 «Қаржылық есептілікті ұсыну және ашып көрсету» стандартын шығарды, ол ХҚЕС (IAS) 1 «Қаржылық есептілікті ұсыну» стандартын алмастырады. ХҚЕС (IFRS) 18 пайда немесе залал туралы есепте ақпаратты ұсынуға қатысты жаңа талаптарды, соның ішінде белгілі бір жиынтық сомалар мен аралық жиынтық сомаларды ұсынуды енгізеді. Сонымен қатар, пайда немесе залал туралы есепте ұйымдар барлық кірістер мен шығыстарды бес санатқа бөле отырып ұсынуы тиіс (алғашқы үшеуі жаңа болып табылады): операциялық, инвестициялық және қаржылық, табыс салығы және тоқтатылған қызмет.

ХҚЕС (IFRS) 18 басшылық айқындайтын қызмет нәтижелерінің көрсеткіштері, кірістер мен шығыстардың аралық жиынтық сомалары туралы ақпаратты ашуға қойылатын талаптарды, сондай-ақ негізгі қаржылық есептіліктер мен түсіндірмелердің функциясына байланысты қаржылық ақпаратты агрегаттау және дезагрегаттау бойынша жаңа талаптарды қамтиды.

Жаңа стандарттың шығарылуына байланысты ХҚЕС (IAS) 7 «Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есеп» стандартына тар ауқымды түзетулер енгізілді, оларға сәйкес жанама әдісті қолдану кезінде операциялық қызметтен түсетін ақша ағындарын айқындау үшін «пайда немесе залал» орнына «операциялық пайда немесе залал» пайдаланылатын болады. Сонымен қатар, түзетулер дивидендтер мен пайыздарды төлеуге байланысты туындайтын ақша ағындарын жіктеу бойынша таңдау мүмкіндігін алып тастайды. Сондай-ақ кейбір басқа стандарттарға ілеспе түзетулер енгізілді.

ХҚЕС (IFRS) 18 және басқа стандарттарға тиісті түзетулер 2027 жылғы 1 қаңтардан басталатын немесе осы күннен кейін басталатын есепті кезеңдерге қатысты күшіне енеді. Осы факт ашып көрсетілген жағдайда мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі. ХҚЕС (IFRS) 18 ретроспективті түрде қолданылатын болады.

Қазіргі уақытта Топ аталған түзетулердің негізгі қаржылық есептіліктерге және оларға берілген түсіндірмелерге тигізетін барлық салдарын айқындау бойынша жұмыс жүргізуде.

ХҚЕС (IFRS) 19 «Жария есептілігі жоқ еншілес ұйымдар: ақпаратты ашып көрсету»

2024 жылғы мамырда ХҚЕС жөніндегі кеңес ХҚЕС (IFRS) 19 стандартын шығарды, ол белгілі бір критерийлерге сәйкес келетін ұйымдарға ақпаратты ашуға қатысты жеңілдетілген талаптарды қолдануға, сонымен бірге ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттарының тану, бағалау және ақпаратты ұсыну талаптарын толық көлемде қолдануға мүмкіндік береді. Ұйым осы стандартты есепті кезеңнің соңындағы жағдай бойынша ХҚЕС (IFRS) 10 «Шоғырландырылған қаржылық есептілік» стандартына сәйкес еншілес ұйым болып табылған, жария есептілікке жатпайтын және жалпыға қолжетімді ХҚЕС бухгалтерлік есеп стандарттарына сәйкес шоғырландырылған қаржылық есептілік дайындайтын (түпкілікті немесе аралық) бас ұйымы бар болған жағдайда қолдана алады.

ХҚЕС (IFRS) 19 2027 жылғы 1 қаңтардан басталатын немесе осы күннен кейін басталатын есепті кезеңдерге қатысты күшіне енеді. Мерзімінен бұрын қолдануға жол беріледі.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ ЕЛЕУЛІ ЕРЕЖЕЛЕРІ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ (жалғасы)

Қаржылық құралдарды жіктеу және бағалау жөніндегі түзетулер — ХҚЕС (IFRS) 9 және ХҚЕС (IFRS) 7-ге түзетулер

2024 жылғы мамырда ХҚЕС жөніндегі кеңес (IASB) ХҚЕС (IFRS) 9 және ХҚЕС (IFRS) 7 стандарттарына «Қаржылық құралдарды жіктеу және бағалау жөніндегі түзетулер» (Түзетулер) шығарды.

Түзетулер мыналарды қамтиды:

- Қаржылық міндеттеме есеп айырысу күні («settlement date») танылуын тоқтататынын нақтылау, сондай-ақ (белгілі бір шарттар орындалған жағдайда) есеп айырысу күніне дейін электрондық төлем жүйесін пайдалану арқылы өтелген қаржылық міндеттемелерді тануды тоқтату үшін есеп саясатын таңдау мүмкіндігін енгізу.
- Экология, әлеуметтік жауапкершілік және корпоративтік басқару (ESG) сипаттамаларына және ұқсас белгілерге ие қаржылық активтер бойынша шарттық ақша ағындарын қалай бағалау керектігіне қатысты қосымша нұсқаулар.
- «Шектеулі регресс құқығы» ұғымын және шарттық талаптармен байланысты құралдардың сипаттамаларын нақтылау.
- Шартты сипаттамалары бар қаржылық құралдар бойынша ақпаратты ашу талаптарын және өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша жіктелген үлестік құралдарға қатысты қосымша ақпаратты ашу талаптарын енгізу.

Түзетулер 2026 жылғы 1 қаңтардан басталатын жылдық кезеңдер үшін күшіне енеді, мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі, алайда тек қаржылық активтерді жіктеуге және тиісті ақпаратты ашуға қатысты. Топ аталған түзетулер оның қаржылық есептілігіне елеулі әсер етеді деп күтпейді.

ХҚЕС стандарттарын жыл сайынғы жетілдірулер – 11-том

2024 жылғы шілдеде Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары жөніндегі кеңес (IASB) ХҚЕС стандарттарын кезеңдік жаңарту шеңберінде тоғыз тар бағытталған түзетулер шығарды. Бұл түзетулер келесі стандарттарды қолданудағы үйлесімділікті арттыруға бағытталған нақтылауларды, жеңілдетулерді, түзетулерді және өзгерістерді қамтиды: ХҚЕС (IFRS) 1 «Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын алғаш рет қолдану», ХҚЕС (IFRS) 7 «Қаржылық құралдар: ақпаратты ашу» және IFRS 7 қолдану жөніндегі тиісті нұсқаулықтар, ХҚЕС (IFRS) 9 «Қаржылық құралдар», ХҚЕС (IFRS) 10 «Шоғырландырылған қаржылық есептілік» және ХҚЕС (IAS) 7 «Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есеп». Түзетулер 2026 жылғы 1 қаңтардан басталатын есепті кезеңдер үшін күшіне енеді. Мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі, бұл ретте мерзімінен бұрын қолдану фактісі ашып көрсетілуі тиіс. Түзетулер Топтың қаржылық есептілігіне елеулі әсер етеді деп күтілмейді.

Табиғи жағдайларға тәуелді электр энергиясына сілтеме жасайтын шарттар – IFRS 9 және IFRS 7-ге түзетулер

2024 жылғы желтоқсанда Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары жөніндегі кеңес (IASB) IFRS 9 және IFRS 7 стандарттарына «Табиғи жағдайларға тәуелді электр энергиясына сілтеме жасайтын шарттар» атты түзетулер шығарды. Бұл түзетулер тек табиғи факторларға тәуелді электр энергиясына сілтеме жасайтын шарттарға қолданылады және мыналарды көздейді:

— Аталған түзетулер қолданылатын шарттар үшін «өз пайдалану» талаптарын қолдануды нақтылайды.
— Мұндай шарттар үшін ақша ағындарын хеджирлеу қатынастарында хеджирлеу объектісін айқындау талаптарына өзгерістер енгізеді.
— Инвесторларға осы шарттардың Топтың қаржылық нәтижелеріне және ақша қаражаттарының қозғалысына әсерін түсінуге мүмкіндік беретін жаңа ақпаратты ашу талаптарын қосады.

3. ЕСЕП САЯСАТЫНЫҢ ЕЛЕУЛІ ЕРЕЖЕЛЕРІ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ (жалғасы)

Түзетулер 2026 жылғы 1 қаңтардан басталатын немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді. Мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі, алайда бұл факт ашып көрсетілуі тиіс. «Өз пайдалану» ерекшелігіне қатысты түзетулер ретроспективті түрде қолданылуға жатады, ал хеджирлеуді есепке алу жөніндегі түзетулер перспективті түрде — бастапқы қолдану күнінен айқындалған жаңа хеджирлеу қатынастарына қатысты қолданылуы тиіс. Сонымен қатар, ХҚЕС (IFRS) 7 «Қаржылық құралдар: ақпаратты ашу» стандартына сәйкес ақпаратты ашу жөніндегі түзетулер ХҚЕС (IFRS) 9 «Қаржылық құралдар» стандартына енгізілген түзетулермен бірлесіп қолданылуы тиіс. Егер ұйым салыстырмалы ақпаратты қайта қарамаса, ол салыстырмалы ашып көрсетулерді ұсына алмайды.

Топ аталған түзетулер оның қаржылық есептілігіне елеулі әсер етеді деп күтпейді.

4. ЕСЕПТІК БАҒАЛАУЛАР МЕН КӘСІБИ ПАЙЫМДАУЛАРДЫ ҚОЛДАНУ

Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындау басшылықтан шоғырландырылған қаржылық есептілік күніндегі активтер мен міндеттемелердің есептілікте көрсетілген сомаларына және есепті кезең ішіндегі кірістер мен шығыстардың көрсетілген сомаларына әсер ететін бағалаулар мен пайымдаулар жасауды талап етеді. Басшылық өзінің бағалаулары мен болжамдарын тұрақты түрде қайта қарайды. Басшылық өз бағалаулары мен болжамдарын тарихи тәжірибеге және осы жағдайларда орынды деп саналатын өзге де факторларға негіздейді. Нақты нәтижелер өзге болжамдар немесе жағдайлар кезінде осы бағалаулар мен пайымдаулардан өзгеше болуы мүмкін. Төмендегі бағалаулар мен болжамдар Топтың шоғырландырылған қаржылық жағдайын көрсету үшін маңызды болып саналады:

Салық салу

Топ есепті кезеңдегі салық салынатын табысты айқындау бөлігінде салық міндеттемелерін есептеудің жалпыға белгіленген практикадан өзгеше әдісін қабылдады. Бұл әдіс салық органдарымен және Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігімен жүргізілген хат алмасуға негізделген. РОП операторын салық салу бөлігінде нақты нормативтік құқықтық актілердің болмауына байланысты елеулі пайымдаулар талап етіледі және бұл пайымдаулар салық заңнамасына және нормативтік құқықтық актілерге енгізілген өзгерістер немесе толықтырулар нәтижесінде өзгеруі мүмкін *(9-түсіндірмені қараңыз)*.

Қаржылық құралдарды бастапқы тану

Топ өз қызметі барысында Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексіне сәйкес операцияларды жүзеге асырады. Топ қаржылық құралдарды бастапқыда олардың әділ құны бойынша таниды. Әділ құнды бағалау кезінде Топ, егер мұндай мәмілелер бойынша нарықтық деректер қолжетімді болмаса, мәмілелер бойынша пайыздық мөлшерлемелердің нарықтық немесе нарықтық емес екенін айқындау үшін кәсіби пайымдауды қолданады. Нарықтық мөлшерлемелерді айқындау үшін Топ тәуекелсіз мөлшерлемені және тәуекел үшін қосымша сыйақыны қолданады. Қаржылық құралдардың әділ құны туралы толық ақпарат *20-түсіндірмеде* ашып көрсетілген.

2025 жыл ішінде Топ Қазақстан Республикасы Үкіметінің қаулысы шеңберінде және Экологиялық кодекске сәйкес «Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ-да 151.451.462 мың теңге (2024 жыл: 120.546.836 мың теңге) мөлшерінде қаражат орналастырды. Қаржылық құралдарды бастапқы тану кезінде Топ әділ құнды нарықтық шарттар негізінде бағалайды.

Топ Басшылығы Экологиялық кодекстің талаптарына талдау жүргізді және қаржылық активтердің әділ құны мен орналастырылған қаражат арасындағы айырма РОП қызметінің бағыттарын қаржыландыруға арналған операцияларды білдіреді деген қорытындыға келді. Кірістер сомасы (РОП операторы қызметінің бағыттарын қаржыландыруға пайдаланылған төлем сомасы) қаржылық активтердің әділ құны мен орналастырылған қаражат арасындағы айырмаға тең. Кейіннен Топ тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі бойынша есептелген пайыздық кірістер сомасына РОП-тың ұзақ мерзімді міндеттемелерін ұлғайтады, себебі Топ Басшылығы аталған қаражатты «Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ-дан қаражат толық өтелгеннен кейін Экологиялық кодексте айқындалған мақсаттарға пайдалануды жоспарлап отыр.

4. ЕСЕПТІК БАҒАЛАУЛАР МЕН КӘСІБИ ПАЙЫМДАУЛАРДЫ ҚОЛДАНУ (жалғасы)

РОП қызметінің бағыттарын қаржыландыру жөніндегі міндеттемелерді орындаудан түсетін кірістер (қызмет бағыттарын қаржыландыруға пайдаланылған төлем сомасы)

Топ есеп саясатын әзірледі, оған сәйкес кәдеге жарату төлемдері түріндегі ақшалай қаражаттың түсімдері «РОП операторының міндеттемелері» ретінде танылады және Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексінде айқындалған бағыттар бойынша (оның ішінде өндірушілердің (импорттаушылардың) кеңейтілген міндеттемелері операторының өз функцияларын жүзеге асыруына байланысты қызметті қаржыландыруды қоса алғанда) тиісті шығыстар жұмсалуына қарай кірістер құрамында көрсетіледі.

Топ кәдеге жарату төлемдері бойынша есептелген табыс салығы кәдеге жарату төлемі қаражаты есебінен қаржыландырылатынын айқындады.

Бизнес-модельді бағалау

Қаржылық активтерді жіктеу және бағалау негізгі борыш сомасы мен пайыздар бойынша төлемдерге, сондай-ақ бизнес-модельді тестілеу нәтижелеріне байланысты. Топ бизнес-модельді қаржылық активтерді белгілі бір бизнес-мақсаттарға қол жеткізу үшін басқару тетігін көрсететін деңгейде айқындайды.

Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық міндеттемелеріне және «KEGOC» АҚ облигацияларына (*12-түсіндірмеде*) инвестициялардың мақсаттары ақша қаражаттарын қалыптастыру, сондай-ақ өтімділікті қолдау болып табылады. Топ «шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін және/немесе сату үшін ұстау» бизнес-моделінің мақсаттарын сақтайды, өйткені Топ қаржылық активтерді шартта көзделген ақша ағындарын алу мақсатында, сондай-ақ неғұрлым табысты инвестициялар үшін қолайлы жағдайлар туындаған кезде осы активтерді сату мақсатында ұстайды, тиісінше бұл активтер өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктелді.

Қаржылық құралдарды бағалау

20-түсіндірмеге сәйкес белгілі бір қаржылық құралдардың әділ құнын бағалау кезінде Топ бақыланатын нарықтық көрсеткіштерге негізделмейтін бастапқы деректерге негізделген әдістерді қолданады. Осы түсіндірмеде есептеулер кезінде қолданылатын негізгі болжамдар егжей-тегжейлі ашып көрсетілген.

Топ Басшылығы таңдалған әдістер мен қолданылған болжамдар қаржылық құралдардың әділ құнын айқындау үшін орынды деп санайды.

Күтілетін кредиттік залалдарды бағалау

Күтілетін кредиттік залалдарды бағалау – бағалау әдіснамасын, модельдер мен бастапқы деректерді қолдануды талап ететін елеулі бағалау. Күтілетін кредиттік залалдарды бағалау әдіснамасының егжей-тегжейлері *20-түсіндірмеде* және *3-түсіндірмеде* ашып көрсетілген. Кредиттік залалдарға арналған бағалау резервіне елеулі әсер ететін келесі компоненттер болып табылады:

- күтілетін кредиттік залалдарды бағалау деңгейін айқындау: жеке құралдар негізінде;
- қолданылатын дефолтты айқындау;
- дефолт жағдайындағы залалды бағалау, оның ішінде камтамасыз етуді бағалау кезінде қабылданған пайымдаулар;
- кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюын бағалау критерийлері.

Топ күтілетін кредиттік залалдарды бағалау үшін расталатын болжамдық ақпаратты пайдаланды. Топ тәуекел деңгейлерін сыртқы халықаралық рейтингтік агенттіктердің (Standard & Poor's, Fitch, Moody's) рейтингтік жүйелері негізінде бағалауды қолданады. Ұйымдардың кредиттік рейтингін айқындау кезінде аталған рейтингтік агенттіктер болжамдық макроэкономикалық болжамдар мен әртүрлі сценарийлерді ескереді. Осылайша, күтілетін кредиттік залалдарды бағалау жүргізу кезінде осы кредиттік рейтингтерді ескере отырып, Топ аталған макроэкономикалық болжамдар мен сценарийлерді де ескереді.

2025 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Топ Басшылығы климаттың өзгеруіне байланысты мәселелер осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте қабылданған бағалау мәндері мен пайымдауларға әсер етеді деп күтпейді.

5. ҚЫЗМЕТ КӨРСЕТУДЕН ТҮСКЕН ТҮСІМ

Мың теңгемен

	2025 жыл	2024 жыл
Бюджеттік бағдарламаларды іске асырудан түсетін түсім	**237.177**	363.713
Өзге түсім	**29.016**	41.917
	266.193	405.630

Бюджеттік бағдарламаларды іске асырудан түсетін түсім және өзге түсім кезең ішінде танылады.

6. КӨРСЕТІЛГЕН ҚЫЗМЕТТЕРДІҢ ӨЗІНДІК ҚҰНЫ

Мың теңгемен

	2025 жыл	2024 жыл
Еңбекақы және тиісті салықтар	**483.026**	433.171
Іссапар шығыстары	**31.182**	16.533
Тозу және амортизация	**11.089**	49.512
Қауіпті қалдықтарды кәдеге жарату	**–**	48.683
Өзге шығыстар	**64.630**	8.310
	589.927	556.209

7. ЖАЛПЫ ЖӘНЕ ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫСТАР ЖӘНЕ РОП ОПЕРАТОРЫ ФУНКЦИЯЛАРЫН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУҒА БАЙЛАНЫСТЫ ӘКІМШІЛІК ШЫҒЫСТАР

Мың теңгемен

	2025 жыл	2024 жыл
Еңбекақы және тиісті салықтар	**2.554.731**	2.184.753
Кеңсені жалға алу және коммуналдық қызметтер	**246.274**	246.531
Брокерлік және қаржылық қызметтер	**80.795**	98.652
Сақтандыру бойынша шығыстар	**66.868**	36.124
Директорлар кеңесін ұстауға арналған шығыстар	**58.504**	46.612
Аудиторлық және консультациялық қызметтер	**56.653**	27.693
Азаматтық-құқықтық сипаттағы шарттар бойынша қызметтер	**46.039**	73.740
ААЖ-ны техникалық сүйемелдеу және қызмет көрсету	**43.058**	83.803
Ақпараттық және имидждік сүйемелдеу қызметтері	**26.062**	25.500
Байланыс және интернет қызметтері	**25.986**	624
Іссапар шығыстары	**24.536**	23.318
Көлік қызметтері бойынша шығыстар	**23.521**	46.123
Қызметкерлерді даярлау және біліктілігін арттыру	**15.949**	20.034
Өзге шығыстар	**286.798**	163.532
	3.555.774	3.077.039

2025 жылы Топтың жалпы және әкімшілік шығыстары 2.709.837 мың теңгені құрады (2024 жыл: 2.437.751 мың теңге). 2025 жылы РОП операторы функцияларын жүзеге асыруға байланысты әкімшілік шығыстар 845.937 мың теңгені құрады (2024 жыл: 639.288 мың теңге). Аталған шығыстар негізінен өндірушілердің (импорттаушылардың) кеңейтілген міндеттемелері операторының қызметімен айналысатын қызметкерлердің еңбекақысы және тиісті салықтарымен ұсынылған.

8. ТИІМДІ ПАЙЫЗДЫҚ МӨЛШЕРЛЕМЕ ӘДІСІН ҚОЛДАНА ОТЫРЫП ЕСЕПТЕЛГЕН ПАЙЫЗДЫҚ КІРІСТЕР

Мың теңгемен

	Түсінірме	2025 жыл	2024 жыл
Депозиттік шоттар бойынша пайыздық кірістер		**19.240.419**	24.187.792
РЕПО мәмілелері бойынша пайыздық кірістер		**15.699.034**	9.167.359
Бағалы қағаздар бойынша пайыздық кірістер		**15.058.272**	8.046.800
Қаржылық мекемелерде орналастырылған қаражат бойынша дисконттың амортизациясы	**10**	**12.334.740**	2.493.691
Ноталар бойынша пайыздық кірістер		**–**	2.923.090
Өзге пайыздық кірістер		**151.451**	107.047
		62.483.916	46.925.779

9. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫС

2025 жылы Топ үшін қолданылатын салық мөлшерлемесі 20% құрайды, бұл қазақстандық компаниялар үшін табыс салығының мөлшерлемесі болып табылады (2024 жыл: 20%). 20% мөлшерлеме 2025 жылдың 31 желтоқсанындағы және 2024 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелерін есептеу үшін пайдаланылды.

Мың теңгемен	**2025 жыл**	2024 жыл
Ағымдағы табыс салығы бойынша шығыстар	**49.781.439**	40.989.578
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша шығыс	**75.208**	102.886
Ағымдағы табыс салығы бойынша шығыстар	**49.856.647**	41.092.464

Топтың шоғырландырылған қаржылық есептілігінде көрсетілген корпоративтік табыс салығы бойынша шығыс пен табыс салығы мөлшерлемесіне көбейтілген салық салынғанға дейінгі бухгалтерлік пайда арасындағы салыстыру төменде ұсынылған:

Мың теңгемен	**2025 жыл**	2024 жыл
Салық салынғанға дейінгі пайда	**89.381.098**	78.551.021
Қазақстандағы табыс салығының мөлшерлемесі	**20%**	20%
Нормативтік мөлшерлеме бойынша табыс салығы бойынша шығыс	**17.876.220**	15.710.204
Топтың салықтық есебі негізінде табыс салығы бойынша түзетулер (*)		
Сыйақы бойынша салық салынбайтын кірістің салықтық әсері	**42.240.961**	36.799.368
Салық базасын өзгертпейтін өзге кірістер	**(6.151.461)**	(4.027.450)
Топшілік міндеттемелерді есептен шығару	**(8.484.363)**	(7.359.793)
Өзге тұрақты айырмалар	**4.012.245**	–
Ағымдағы табыс салығы бойынша шығыстар	**363.045**	(29.865)
	49.856.647	41.092.464

*Топ қабылдаған қолданыстағы салықтық есепке сәйкес, есепті кезеңдегі салық салынатын табыс шоғырландырылған ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есепте көрсетілген кәдеге жарату төлемдері бойынша түсімдердің жалпы сомасы мен шоғырландырылған пайда немесе залал және өзге жиынтық кіріс туралы есепте көрсетілген РОП операторы қызметінің бағыттарын қаржыландыруға арналған нақты шығыстар арасындағы айырма ретінде есептеледі. Топ аталған сомалар болашақ кезеңдердің салық салынатын пайдасын айқындау кезінде шегерімдердің қалыптасуына алып келеді деп күтпейді.

2025 жыл ішінде уақытша айырмалар қозғалысы:

Мың теңгемен	**01 қаңтар 2025 жыл**	**Пайда немесе залал құрамында көрсетілді**	**Өзге жиынтық кіріс құрамында көрсетілді**	**31 желтоқсан 2025 жыл**
Бағалау міндеттемелері	14.113	(4.621)	–	9.492
Демалыс резервтері	90.248	11.413	–	101.661
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резерв	52.302	10.965	–	63.267
Салықтар	7.136	2.302	–	9.438
Бағалы қағаздарға инвестициялар	(493.413)	–	493.413	–
Кәдеге жарату төлемдерінің түсімі	(368.946)	(80.960)	–	(449.906)
Негізгі құралдар және материалдық емес активтер	(46.131)	(14.307)	–	(60.438)
Кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттемелер, барлығы	**(744.691)**	–	–	**(326.486)**
Уақытша айырмалардың өзгеруі	**–**	**(75.208)**	**493.413**	**–**

9. ТАБЫС САЛЫҒЫ БОЙЫНША ШЫҒЫС (жалғасы)

2024 жыл ішінде уақытша айырмалар қозғалысы:

Мың теңгемен	01 қаңтар 2024 жыл	Пайда немесе залал құрамында көрсетілді	Өзге жиынтық кіріс құрамында көрсетілді	31 желтоқсан 2024 жыл
Бағалау міндеттемелері	9.540	4.573	–	14.113
Демалыс резервтері	75.939	14.309	–	90.248
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша резерв	37.009	15.293	–	52.302
Салықтар	6.397	739	–	7.136
Бағалы қағаздарға инвестициялар	107.512	–	(600.925)	(493.413)
Кәдеге жарату төлемдерінің түсімі	(239.820)	(129.126)	–	(368.946)
Негізгі құралдар және материалдық емес активтер	(37.457)	(8.674)	–	(46.131)
Кейінге қалдырылған салық бойынша міндеттемелер, барлығы	**(40.880)**	–	–	**(744.691)**
Уақытша айырмалардың өзгеруі	–	**(102.886)**	**(600.925)**	–

10. ҚАРЖЫ МЕКЕМЕЛЕРІНДЕГІ ШОТТАР

Мың теңгемен	Валюта	Өтеу күні	Сыйақының тиімді мөлшерлемесі	31 желтоқсан 2025 жыл	31 желтоқсан 2024 жыл
Өңдеуші өнеркәсіп саласындағы жобаларды қаржыландыру	KZT	2040 жыл	от 13,27% до 19,27%	**37.005.615**	1.464.498
Өрт сөндіру техникасын және өрттерді ерте анықтау жүйесін сатып алуды қаржыландыру	KZT	2032 жыл	от 13,27% до 17,97%	**30.244.472**	19.513.465
Техниканы тұтынушылық сұранысты ынталандыру	KZT	2032 жыл	от 17,29% до 18,07%	**25.802.043**	–
Төтенше жағдайлар министрлігі үшін техниканы сатып алуды қаржыландыру	KZT	2039 жыл	15,15%	**19.110.198**	16.599.849
Жол-пайдалану техникасын сатып алуға тұтынушылық сұранысты ынталандыру	KZT	2031 жыл	15,15%	**9.867.650**	8.585.224
Ауыл шаруашылығы техникасына тұтынушылық сұранысты ынталандыру	KZT	2038 жыл	от 14,87% до 15,00%	**9.361.879**	8.138.574
Автобустарға тұтынушылық сұранысты ынталандыру	KZT	2054 жыл	от 13,27% до 17,19%	**3.971.852**	3.494.008
Жеңіл автокөлік құралдарына тұтынушылық сұранысты ынталандыру	KZT	2052 жыл	14,67%	**2.697.824**	2.349.352
Жалпы баланстық құн				**138.061.533**	60.144.970
Күтілетін кредиттік залалдарға арналған бағалау резервін шегергенде				**(260.641)**	(99.525)
Баланстық құн				**137.800.892**	60.045.445

Топ кәдеге жарату төлемдерінен түскен ақшалай қаражатты Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексінде белгіленген талаптарды басшылыққа ала отырып бағыттайды. Қоршаған ортаның жай-күйін жақсартуға бағытталған өңдеуші өнеркәсіп саласындағы жобаларды қаржыландыру қағидаларына сәйкес, Топ Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2021 жылғы 2 қыркүйектегі № 604 қаулысына сәйкес «Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ-да қаражатты келесі мақсаттарға орналастырады:

10. ҚАРЖЫ МЕКЕМЕЛЕРІНДЕГІ ШОТТАР (жалғасы)

Өңдеуші өнеркәсіп саласындағы жобаларды қаржыландыру

— Өңдеуші өнеркәсіп саласындағы жобаларды қаржыландыру: 2025 жыл ішінде Топ қалдықтарды қайта пайдалануға дайындау, өңдеу, қайта өңдеу, сұрыптау, кәдеге жарату бойынша зауыттар мен өндірістерді салу жобаларын қаржыландыруға, сондай-ақ кәсіпкерлік субъектілеріне ұсынылатын материалдық-техникалық базаны жетілдіруге 90.983.753 мың теңге (2024 жыл: 3.546.686 мың теңге) мөлшерінде қаражат орналастырды. Аталған салымдардың өтеу мерзімі әртүрлі кезеңдерді камтиды және 2040 жылға дейін өтеледі. Сыйақы мөлшерлемесі салымның бүкіл мерзімі үшін біржолғы төлеммен 0,1% құрайды. Орналастырылған қаражат кепілмен қамтамасыз етілмеген. Аталған қаражаттың бастапқы тану кезіндегі әділ құны шарттық болашақ ақша ағындарын жылдық 13,27%-дан 19,27%-ға дейінгі нарықтық пайыздық мөлшерлемені қолдана отырып дисконттау арқылы айқындалды. Мәміле жасалған күнгі орналастырылған қаражат пен әділ құн арасындағы айырма 58.183.790 мың теңге (2024 жыл: 2.101.728 мың теңге) мөлшерінде дисконт ретінде танылды. 2025 жыл ішінде ішінара мерзімінен бұрын өтеу 541.148 мың теңгені құрады, нәтижесінде 174.224 мың теңге сомасында дисконт босатылды.

Өрт сөндіру техникасын және өрттерді ерте анықтау жүйесін сатып алуды және Төтенше жағдайлар министрлігі үшін техниканы сатып алуды қаржыландыру

— Өрт сөндіру техникасына және өрттерді ерте анықтау жүйесіне тұтынушылық сұранысты ынталандыру: 2025 жыл ішінде Топ орман өрттерінің алдын алу және оларды орман мекемелері мен табиғат қорғау ұйымдарының сөндіруін ұйымдастыру үшін экологиялық талаптарға сәйкес келетін өрттерді ерте анықтау жүйесін сатып алуды қаржыландыруға 15.928.877 мың теңге (2024 жыл: отандық өндірістегі өрт сөндіру техникасын сатып алуды қаржыландыруға 35.000.000 мың теңге) мөлшерінде қаражат орналастырды. 2025 жылы орналастырылған салым бойынша өтеу мерзімі – 2032 жылға дейін, 2024 жылы орналастырылған салым бойынша – 2031 жылға дейін. Сыйақы мөлшерлемесі салымның бүкіл мерзімі үшін біржолғы төлеммен 0,1% құрайды. Орналастырылған қаражат кепілмен қамтамасыз етілмеген. Аталған қаражаттың бастапқы тану кезіндегі әділ құны шарттық болашақ ақша ағындарын жылдық 13,27%-дан 17,97%-ға дейінгі нарықтық пайыздық мөлшерлемені қолдана отырып дисконттау арқылы айқындалды. Мәміле жасалған күнгі орналастырылған қаражат пен әділ құн арасындағы айырма 8.266.515 мың теңге (2024 жыл: 15.940.807 мың теңге) мөлшерінде дисконт ретінде танылды.

— Төтенше жағдайлар министрлігі үшін техниканы сатып алуды қаржыландыру: 2024 жыл ішінде Топ Қазақстан Республикасының Төтенше жағдайлар және Су ресурстары және ирригация министрліктері ұйымдарының техникалық базасын жаңарту үшін экологиялық талаптарға сәйкес келетін отандық өндірістегі техниканы сатып алуды қаржыландыруға 50.000.000 мың теңге мөлшерінде қаражат орналастырды. Аталған салым бойынша өтеу мерзімі 2039 жылғы 10 қазанға дейін. Сыйақы мөлшерлемесі салымның бүкіл мерзімі үшін біржолғы төлеммен 0,1% құрайды. Орналастырылған қаражат кепілмен қамтамасыз етілмеген. Аталған қаражаттың бастапқы тану кезіндегі әділ құны шарттық болашақ ақша ағындарын жылдық 15,15% нарықтық пайыздық мөлшерлемені қолдана отырып дисконттау арқылы айқындалды. Мәміле жасалған күнгі орналастырылған қаражат пен әділ құн арасындағы айырма 33.917.852 мың теңге мөлшерінде дисконт ретінде танылды.

Техниканы тұтынушылық сұранысты ынталандыру

— Техниканы тұтынушылық сұранысты ынталандыру: 2025 жыл ішінде Топ отандық өндірістегі техникаға тұтынушылық сұранысты қаржыландыру үшін 44.538.832 мың теңге мөлшерінде қаражат орналастырды. 42.124.982 мың теңге мөлшеріндегі салым бойынша өтеу мерзімі – 2030 жылға дейін, 2.413.850 мың теңге мөлшеріндегі салым бойынша – 2032 жылға дейін. Сыйақы мөлшерлемесі салымның бүкіл мерзімі үшін біржолғы төлеммен 0,1% құрайды. Орналастырылған қаражат кепілмен қамтамасыз етілмеген. Аталған қаражаттың бастапқы тану кезіндегі әділ құны шарттық болашақ ақша ағындарын жылдық 17,29%-дан 18,07%-ға дейінгі нарықтық пайыздық мөлшерлемені қолдана отырып дисконттау арқылы айқындалды. Мәміле жасалған күнгі орналастырылған қаражат пен әділ құн арасындағы айырма 19.120.692 мың теңге мөлшерінде дисконт ретінде танылды.

10. ҚАРЖЫЛЫҚ МЕКЕМЕЛЕРДЕГІ ШОТТАР (жалғасы)

Жол-пайдалану техникасын сатып алуға тұтынушылық сұранысты ынталандыру

— 2024 жылғы желтоқсанда Топ республикалық және халықаралық маңызы бар автомобиль жолдарын күтіп-ұстау үшін, сондай-ақ ұқсас жобаларды қаржыландыру жүзеге асырылған міндеттемелерді өтеуге қаражат пайдалану мақсатында Автомобиль жолдарын басқару жөніндегі ұлттық оператор үшін экологиялық талаптарға сәйкес келетін отандық өндірістегі жол-пайдалану техникасын сатып алуды қаржыландыруға 17.000.150 мың теңге мөлшерінде қаражат орналастырды. Аталған салым бойынша өтеу мерзімі 2031 жылғы 29 желтоқсанға дейін. Сыйақы мөлшерлемесі салымның бүкіл мерзімі үшін біржолғы төлеммен 0,1% құрайды. Орналастырылған қаражат кепілмен қамтамасыз етілмеген. Аталған қаражаттың бастапқы тану кезіндегі әділ құны шарттық болашақ ақша ағындарын жылдық 15,15% нарықтық пайыздық мөлшерлемені қолдана отырып дисконттау арқылы айқындалды. Мәміле жасалған күнгі орналастырылған қаражат пен әділ құн арасындағы айырма 8.442.612 мың теңге мөлшерінде дисконт ретінде танылды.

Ауыл шаруашылығы техникасына тұтынушылық сұранысты ынталандыру

— Ауыл шаруашылығы техникасына тұтынушылық сұранысты ынталандыру: 2023 жылғы қазанда және 2022 жылғы тамызда Топ тиісінше 20.000.000 мың теңге және 30.000.000 мың теңге мөлшерінде қаражат орналастырды. Мақсатты тағайындалуы – тұтынушылық сұранысты ынталандыру және Қазақстан Республикасында өздігінен жүретін ауыл шаруашылығы техникасын жаңарту арқылы коршаған ортаның жай-күйін жақсартуға бағытталған өңдеуші өнеркәсіп жобаларын қаржыландыру. Аталған салымдар бойынша өтеу мерзімі тиісінше 2038 жылғы 31 қазанға дейін және 2037 жылғы 12 тамызға дейін. Сыйақы мөлшерлемелері салымдардың бүкіл мерзімі үшін біржолғы төлеммен 0,1% құрайды. Орналастырылған қаражат кепілмен қамтамасыз етілмеген. Аталған қаражаттың бастапқы тану кезіндегі әділ құны шарттық болашақ ақша ағындарын жылдық 14,87%-дан 15,00%-ға дейінгі нарықтық пайыздық мөлшерлемені қолдана отырып дисконттау арқылы айқындалды. Мәмілелер жасалған күнгі орналастырылған қаражат пен әділ құн арасындағы айырма тиісінше 17.526.873 мың теңге және 28.137.003 мың теңге мөлшерінде дисконт ретінде танылды.

Автобустарға тұтынушылық сұранысты ынталандыру

— Автобустарға тұтынушылық сұранысты ынталандыру: 2024 жылғы қазанда және 2022 жылғы қарашада Топ тиісінше 15.000.000 мың теңге және 30.000.000 мың теңге мөлшерінде қаражат орналастырды. Мақсатты тағайындалуы – тұтынушылық сұранысты ынталандыру және автобустарды жаңарту арқылы коршаған ортаның жай-күйін жақсартуға бағытталған өңдеуші өнеркәсіп жобаларын қаржыландыру. Аталған салымдар бойынша өтеу мерзімі тиісінше 2054 жылғы 10 қазанға дейін және 2052 жылғы 16 қарашаға дейін. Сыйақы мөлшерлемелері салымдардың бүкіл мерзімі үшін біржолғы төлеммен 0,01% құрайды. Орналастырылған қаражат кепілмен қамтамасыз етілмеген. Аталған қаражаттың бастапқы тану кезіндегі әділ құны шарттық болашақ ақша ағындарын жылдық 13,27%-дан 17,19%-ға дейінгі нарықтық пайыздық мөлшерлемені қолдана отырып дисконттау арқылы айқындалды. Мәмілелер жасалған күнгі орналастырылған қаражат пен әділ құн арасындағы айырма тиісінше 11.951.634 мың теңге және 29.741.185 мың теңге мөлшерінде дисконт ретінде танылды.

Жеңіл автокөлік құралдарына тұтынушылық сұранысты ынталандыру

— Жеңіл автокөлік құралдарына тұтынушылық сұранысты ынталандыру: 2022 жылғы мамырда Топ тұтынушылық сұранысты ынталандыру және көлік құралдарын жаңарту арқылы қоршаған ортаның жай-күйін жақсартуға бағытталған өңдеуші өнеркәсіп жобаларын қаржыландыру үшін 100.000.000 мың теңге мөлшерінде қаражат орналастырды. Аталған салым бойынша өтеу мерзімі 2052 жылғы 16 мамырға дейін. Сыйақы мөлшерлемесі салымның бүкіл мерзімі үшін біржолғы төлеммен 0,1% құрайды. Орналастырылған қаражат кепілмен қамтамасыз етілмеген. Аталған қаражаттың бастапқы тану кезіндегі әділ құны шарттық болашақ ақша ағындарын жылдық 14,67% нарықтық пайыздық мөлшерлемені қолдана отырып дисконттау арқылы айқындалды. Мәміле жасалған күнгі орналастырылған қаражат пен әділ құн арасындағы айырма 98.271.438 мың теңге мөлшерінде дисконт ретінде танылды.

10. ҚАРЖЫЛЫҚ МЕКЕМЕЛЕРДЕГІ ШОТТАР (жалғасы)

Топ «Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ-ға берілген қарыздарды бастапқы тану күніне нарықтық пайыздық мөлшерлемені айқындау үшін келесі болжамдарды қолданды:

— тәуекелсіз пайыздық мөлшерлемелер Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі шығарған ұзақ мерзімді облигациялар кірістілігі негізінде айқындалды;

— Топтың кредиттік тәуекел үшін сыйақысы.

Күтілетін кредиттік залалдарды бағалау мақсатында кредиттік мекемелердегі қаражат қалдықтары кредиттік тәуекелдің 1-сатысына жатқызылды. Күтілетін кредиттік залалдарды бағалау тәсілі *20-түсіндірмеде* келтірілген. 2025 жыл ішінде Топ 161.116 мың теңге мөлшерінде күтілетін кредиттік залалдарды есептеді (2024 жыл: 85.920 мың теңге).

11. АҚША ҚАРАЖАТТАРЫ ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ БАЛАМАЛАРЫ

Мың теңгемен	**31 желтоқсан 2025 жыл**	31 желтоқсан 2024 жыл
Ағымдағы шоттардағы ақша қаражаттары	**54.733**	20.937
Депозиттік шоттардағы ақша қаражаттары	**85.809.966**	84.367.599
Өтеу мерзімі 30 күнге дейінгі «кері РЕПО» мәмілелері	**130.198.179**	100.213.071
Күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв	**(5.550)**	(9.133)
	216.057.328	184.592.474

Топ кәдеге жарату төлемдерінен түскен уақытша бос ақша қаражаттарын қысқа мерзімді депозиттерге, сондай-ақ өтеу мерзімі бір айға дейінгі бағалы қағаздарға орналастырады.

Депозиттік шоттардағы ақша қаражаттары овернайт-депозиттерді білдіреді. Депозиттер бойынша сыйақының пайыздық мөлшерлемесі жылдық 11,5%-дан 17,5%-ға дейін (2024 жыл: жылдық 10,75%-дан 15,9%-ға дейін) құрайды.

Топтың ақша қаражаттары мен олардың баламаларына қатысты кредиттік тәуекелге ұшырауы туралы ақпарат *20-түсіндірмеде* ашылған.

2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топ Қазақстан қор биржасында өтеу мерзімі бір айға дейінгі шарттық мерзіммен «кері РЕПО» мәмілелерін жасасты. Аталған шарттар бойынша кепіл нысанасы болып мемлекеттік компаниялардың борыштық және үлестік бағалы қағаздары табылады, олардың әділ құны 2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша төменде көрсетілген.

11. АҚША ҚАРАЖАТТАРЫ ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ БАЛАМАЛАРЫ (жалғасы)

Мың теңгемен	Бағалы қағаз	31 желтоқсан 2025 жыл		31 желтоқсан 2024 жыл	
		Баланстық құн	**Әділ құн**	**Баланстық құн**	**Әділ құн**
«ҚазМұнайГаз» ҰК» АҚ	Акциялар	**114.096.771**	**114.315.483**	81.820.191	81.770.741
«Кселл» АҚ	Акциялар	**14.086.155**	**14.052.277**	18.392.880	18.385.552
«Бәйтерек» ұлттық инвестициялық холдингі» АҚ	Облигациялар	**2.005.214**	**2.005.160**	–	–
«ҚазАгроҚаржы» АҚ	Облигациялар	**10.039**	**10.006**	–	–
		130.198.179	**130.382.926**	100.213.071	100.156.293

2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзара есепке жатқызуға жататын, заңмен қорғалған неттинг туралы бас келісімнің немесе соған ұқсас келісімнің әрекет ету аясына кіретін қаржылық құралдар төмендегідей болды:

Мың теңгемен	**Шоғырландырылған қаржылық жағдай туралы есепте көрсетілген, өзара есепке дейінгі жалпы сомалар (а)**	**Шоғырландырылған қаржылық жағдай туралы есепте көрсетілген өзара есепке жатқызылған жалпы сомалар (б)**	**Шоғырландырылған қаржылық жағдай туралы есепте көрсетілген, өзара есепке жатқызудан кейінгі нетто-сома (в) = (а) - (б)**	**Шоғырландырылған қаржылық жағдай туралы есепте көрсетілген неттинг туралы бас келісімнің немесе соған ұқсас келісімдердің әрекет ету аясына жататын сомалар**		
				Қаржылық құралдар (г)	**Алынған ақшалай қамтамасыз ету (д)**	**Рисктің нетто-сомасы (в) - (г) - (д)**
2025 жыл: «кері РЕПО»	**130.198.179**	–	**130.198.179**	**130.198.179**	–	–
2024 жыл: «кері РЕПО»	100.213.071	–	100.213.071	100.213.071	–	–

11. АҚША ҚАРАЖАТТАРЫ ЖӘНЕ ОЛАРДЫҢ БАЛАМАЛАРЫ (жалғасы)

Күтілетін кредиттік залалдарды бағалау мақсатында ақша қаражаттары мен олардың баламаларының қалдықтары кредиттік тәуекелдің 1-сатысына жатқызылды. Күтілетін кредиттік залалдарды бағалау тәсілі *20-түсіндірмеде* келтірілген. 2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша күтілетін кредиттік залалдарға арналған бағалау резервтеріндегі өзгерістер төменде келтірілген:

Мың теңгемен	**2025 жыл**	2024 жыл
1 қаңтардағы жағдай бойынша	**(9.133)**	(36.329)
Қалпына келтірілді	**3.583**	27.196
31 желтоқсандағы жағдай бойынша	**(5.550)**	**(9.133)**

12. БАҒАЛЫ ҚАҒАЗДАРҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР

Мың теңгемен	**31 желтоқсан 2025 жыл**	31 желтоқсан 2024 жыл
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын бағалы қағаздар, оның ішінде:		
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық міндеттемелері	**107.737.483**	117.792.411
Қазақстандық қаржылық мекемелердің облигациялары	**8.190.485**	8.182.871
	115.927.968	125.975.282

Топ әділ құны бойынша өзге жиынтық кіріс арқылы бағаланатын ретінде жіктеген бағалы қағаздар бизнес-модельге сәйкес өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын бағалы қағаздарды білдіреді.

— Қазақстандық қаржылық мекемелердің облигациялары «KEGOC» АҚ-ның индекстелген купондық облигацияларына инвестицияларды білдіреді. Аталған облигациялар бойынша купондық мөлшерлеме 3% + TONIA құрайды.

— Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің қазынашылық міндеттемелері жылдық 9,00%-дан 15,35%-ға дейінгі пайыздық мөлшерлемесі бар купондық облигацияларды білдіреді.

Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын бағалы қағаздардың кепілдік қамтамасыз етуі жоқ. 2025 жыл ішінде Топ қаржылық құралдардың әділ құнының өзгеруінен 9.291.577 мың теңге мөлшерінде залал таныды (2024 жыл: 3.004.621 мың теңге мөлшерінде кіріс).

13. ӨЗГЕ ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ АКТИВТЕР

Мың теңгемен	**31 желтоқсан 2025 жыл**	31 желтоқсан 2024 жыл
Мемлекеттік баж	**715.165**	351.025
Қосылған құн салығы бойынша активтер	**172.994**	128.683
Төленген аванстар	**548.670**	–
Басқа	**32.395**	73.187
	1.469.224	552.895

14. АКЦИОНЕРНЕРЛІК КАПИТАЛ

2025 жылғы 31 желтоқсандағы және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша жарияланған және орналастырылған жай акциялардың жалпы саны тиісінше 288.763 дана және 288.763 дана, бір акцияның номиналдық құны 1.000 теңге.Топтың жалғыз акционері Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті тұлғасындағы Қазақстан Республикасының Үкіметі болып табылады.

Шартты бөлу бойынша резервтер

Топтың жалғыз акционерінің – Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігінің 2022 жылғы 6 мамырдағы бұйрығына сәйкес «Оператор РОП» ЖШС қызметін жүзеге асыру кезеңінде туындаған құқықтарды (талаптарды) және міндеттемелерді беру туралы шешім қабылданды.

Тапсыру актілеріне сәйкес 222.720.942 мың теңге мөлшерінде активтер және 242.768.568 мың теңге мөлшерінде міндеттемелер берілді. Тапсыру актілерінің нәтижелері бойынша қабылданған активтер мен міндеттемелер арасындағы айырма ретінде 20.047.626 мың теңге сомасы 2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін капиталдағы өзгерістер туралы Шоғырландырылған есепте танылды, өйткені Қаржылық есептілікті дайындаудың тұжырымдамалық негіздеріне сәйкес меншік иелерінің пайдасына бөлу және олардың тарапынан салымдар пайда немесе залал құрамынан алынып тасталады және капитал құрамында танылады.

15. РОП ОПЕРАТОРЫНЫҢ ҰЗАҚ МЕРЗІМДІ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ

Мың теңгемен	Түсіндірме	2025 жыл	2024 жыл
1 қаңтардағы жағдай бойынша		**60.128.293**	9.442.399
РОП операторының міндеттемелерінің қысқа мерзімді бөлігінен түсу	18	**65.773.245**	48.192.203
РОП міндеттемелерінің қысқа мерзімді бөлігіне ауыстырылды		**(541.148)**	–
РОП қызмет бағыттарын қаржыландыру үшін ұзақ мерзімді міндеттемелерді есептеу		**12.701.143**	2.493.691
31 желтоқсандағы жағдай бойынша		**138.061.533**	60.128.293

2025 және 2024 жылдар ішінде Топ «Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ-да тиісінше 151.451.462 мың теңге және 120.546.836 мың теңге мөлшерінде қаражат орналастырды. Сыйақы мөлшерлемелері орналастырылған қаражаттың бүкіл мерзімі үшін біржолғы төлеммен жылдық 0,01%-дан 0,1%-ға дейін құрайды. 2025 жылы орналастырылған қаражат пен мәміле жасалған күнгі әділ құн арасындағы айырма 85.678.217 мың теңге мөлшерінде пайда немесе залал құрамында танылды (2024 жыл: 72.354.633 мың теңге) *(10-түсіндірмеде)*.

РОП қызмет бағыттарын қаржыландыру үшін ұзақ мерзімді міндеттемелерді есептеу Топ «Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ-да орналастырылған қаражат бойынша тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісімен есептелген пайыздық кірістерді танитын кезеңдер бойы операциялық шығыстар құрамында танылады. 2025 жыл ішінде тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі бойынша пайыздық кірістер 12.334.219 мың теңгені құрады және ішінара мерзімінен бұрын өтеу кезінде 366.924 мың теңге мөлшерінде дисконт босатылды (2024 жыл: 2.493.691 мың теңге).

16. АКЦИОНЕРДІҢ ТАПСЫРМАСЫ БОЙЫНША БӨЛУ

Мың теңгемен	2025 жыл	2024 жыл
1 қаңтардағы жағдай бойынша	–	–
Жарияланған дивидендтер	**26.220.991**	19.642.169
Төленген дивидендтер	**(26.220.991)**	(19.642.169)
Акционердің нұсқауы бойынша үлестіру	**4.393.848**	–
31 желтоқсандағы жағдай бойынша	**4.393.848**	–

2025 жыл ішінде Топ Жалғыз акционерге 26.220.991 мың теңге мөлшерінде дивидендтер есептеді және төледі (2024 жыл: 19.642.169 мың теңге).

Жалғыз акционердің шешіміне сәйкес, дивидендтер төленгеннен кейін Топтың иелігінде қалған 4.393.848 мың теңге мөлшеріндегі таза кіріс Жалғыз акционер айқындаған мақсаттарға бағытталатын болады.

17. БАҒАЛАУ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ

Мың теңгемен	31 желтоқсан 2025 жыл	31 желтоқсан 2024 жыл
Демалыс бойынша резерв және қызметкерлермен өзге есеп айырысулар	**510.629**	451.242
Қалдықтарды, қаптамаларды және автокомпоненттерді жинау және кәдеге жарату бойынша есептелген резервтер	**47.462**	70.563
	558.091	521.805

2025 жыл ішінде Топ демалыс бойынша резервтерді және қызметкерлермен өзге есеп айырысуларды 59.387 мың теңге мөлшерінде таныды (2024 жыл: 69.824 мың теңге).2025 жыл ішінде Топ қалдықтарды, қаптамаларды және автокомпоненттерді жинау және кәдеге жарату бойынша резервтерді 23.101 мың теңге мөлшерінде қалпына келтірді (2024 жыл: 22.864 мың теңге мөлшерінде есептелген).

18. РОП ОПЕРАТОРЫНЫҢ ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ МІНДЕТТЕМЕЛЕРІ

Басшылық жыл сайын РОП міндеттемелерін оларды ықтимал пайдалану мерзімдеріне қарай ұсынуды жүзеге асырады. РОП операторының міндеттемелерін ұсыну бекітілген инвестициялық саясат негізінде келесі қаржы жылында РОП операторы қызметінің бағыттарын қаржыландыру бойынша болжанатын төлемдер деңгейіне сүйене отырып бағаланады. Операциялық қызмет бойынша шығындар есебі уәкілетті органмен келісілген.Талдау нәтижелеріне сүйене отырып, басшылық 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша РОП операторы міндеттемелерінің бүкіл сомасы келесі 12 ай ішінде пайдаланылатын болады деген шешім қабылдады және тиісінше қысқа мерзімді міндеттемелер құрамында көрсетілді.

Мың теңгемен	Түсін дірме.	2025 жыл	2024 жыл
1 қаңтардағы жағдай бойынша		**268.568.952**	243.746.600
Кәдеге жарату төлемдерін жинау		**376.515.077**	306.212.857
Кәдеге жарату төлемдерін қайтару		**(331.105)**	(135.644)
Қызмет бағыттарын қаржыландыруға пайдалану	19	**(292.434.400)**	(233.121.370)
РОП міндеттемелерінің ұзақ мерзімді бөлігіне ауыстырылды	15	**(65.773.245)**	(48.192.203)
РОП міндеттемелерінің ұзақ мерзімді бөлігінен түсу	15	**541.148**	–
Өзге өзгерістер		**91.978**	58.712
31 желтоқсандағы жағдай бойынша		**287.178.405**	268.568.952

19. РОП ОПЕРАТОРЫ ҚЫЗМЕТІНІҢ БАҒЫТТАРЫН ҚАРЖЫЛАНДЫРУ

Мың теңгемен	Прим.	31 желтоқсан 2025 жыл	31 желтоқсан 2024 жыл
Қызмет бағыттарын қаржыландыруға пайдаланылған төлем сомасы		**163.669.285**	123.328.081
Корпоративтік табыс салығын қаржыландыруға пайдаланылған төлем сомасы	9	**42.240.961**	36.799.368
Көлік құралдарына тұтынушылық сұраныстықаржыландыру үшін танылған дисконт	10	**85.678.217**	72.354.633
РОП операторының өз функцияларын жүзеге асыруына байланысты әкімшілік шығыстарды қаржыландыруға пайдаланылған төлем сомасы	7	**845.937**	639.288
Қызмет бағыттарын қаржыландыру		**(292.434.400)**	(233.121.370)
		–	–

РОП операторы ретінде қызметті жүзеге асыру барысында Топ алынған кәдеге жарату төлемін Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексінде айқындалған қызмет бағыттарын қаржыландыруға пайдаланады. Пайдаланылған кәдеге жарату төлемінің сомасы РОП операторы қызметін жүзеге асыру кезінде есептелген шығыстарға сәйкес келеді. РОП операторы қызметінің бағыттары және қаржыландыру көлемдері туралы ақпарат төменде ұсынылған.

19. РОП ОПЕРАТОРЫ ҚЫЗМЕТІНІҢ БАҒЫТТАРЫН ҚАРЖЫЛАНДЫРУ (жалғасы)

Мың теңгемен

	2025 жыл	2024 жыл
Экологиялық таза көлік құралдарын өндірушілерді қаржыландыру және ынталандыру	**142.512.176**	104.588.627
Ауыл шаруашылығы техникасын өндірушілерді қаржыландыру және ынталандыру	**19.765.124**	18.162.155
Қалдықтарды, қаптаманы және автокомпоненттерді жинау және кәдеге жарату	**858.796**	30.183
Адвокаттар мен нотариустардың қызметтері	**364.150**	491.355
Басқа	**169.039**	55.761
	163.669.285	123.328.081

20. ӘДІЛ ҚҰН ЖӘНЕ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ

Қаржылық тәуекелдерді басқару

Қаржылық құралдарды пайдалану Топты келесі тәуекел түрлеріне ұшыратады:

— кредиттік тәуекел;
— өтімділік тәуекелі;
— нарықтық тәуекел.

Тәуекелдерді басқарудың негізгі қағидаттары

Топтың тәуекелдерді басқару саясаты Топ ұшырайтын тәуекелдерді айқындау және талдау, тәуекелдің рұқсат етілетін шекті деңгейлерін және тиісті бақылау тетіктерін белгілеу, сондай-ақ тәуекелдерді мониторингтеу және белгіленген шектеулердің сақталуын қамтамасыз ету мақсатында әзірленген. Тәуекелдерді басқару саясаты мен жүйелері нарықтық жағдайлар мен Топ қызметіндегі өзгерістерге байланысты қажетті өзгерістер енгізу тұрғысынан тұрақты түрде талданады. Топ барлық қызметкерлер өз рөлі мен міндеттерін түсінетін реттелген және тиімді бақылау жүйесін қалыптастыру мақсатында оқыту және басқару стандарттары мен рәсімдерін белгілейді.

Кредиттік тәуекел

Кредиттік тәуекел – бұл контрагенттер қаржылық құрал немесе клиенттік шарт бойынша өз міндеттемелерін орындамаған жағдайда Топтың қаржылық шығындарға ұшырау тәуекелі. Топ операциялық қызметімен және инвестициялық қызметімен байланысты кредиттік тәуекелге, оның ішінде ағымдағы шоттардағы ақша қаражаттарының қалдықтарына ұшырайды.

Кредиттік тәуекелді жіктеу жүйесі

Кредиттік тәуекелді бағалау және қаржылық құралдарды кредиттік тәуекел деңгейі бойынша жіктеу мақсатында Топ сыртқы халықаралық рейтингтік агенттіктердің рейтингтік жүйелері негізінде тәуекел деңгейлерін бағалауды қолданады. Сыртқы рейтингтер контрагенттерге S&P, Moody's және Fitch сияқты тәуелсіз халықаралық рейтингтік агенттіктер тарапынан беріледі. Бұл рейтингтер ашық ақпарат көздерінде қолжетімді. Аталған рейтингтер және оларға сәйкес келетін дефолт ықтималдығының диапазондары келесі қаржылық құралдарға қолданылады: ақша қаражаттары және олардың баламалары, қаржылық мекемелердегі қаражат және бағалы қағаздарға инвестициялар.

Күтілетін кредиттік залалдарды (ККЗ) бағалау

Күтілетін кредиттік залалдарды бағалау кезінде қолданылатын негізгі бастапқы деректер мыналарды қамтиды:

— ефолт ықтималдығы (PD);
— дефолт болған жағдайда залал (LGD);
— дефолт тәуекеліне ұшырайтын кредиттік талаптың шамасы (EAD).

«Дефолт ықтималдығы» көрсеткіші белгілі бір уақыт аралығындағы дефолт ықтималдығының бағасын білдіреді. Ол белгілі бір сәттегі жағдай бойынша бағаланады.

20. ӘДІЛ ҚҰН ЖӘНЕ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ (жалғасы)

Есептеу статистикалық рейтингтік модельдерді пайдалануға негізделген, ал бағалау контрагенттер мен тәуекелдердің әртүрлі санаттарына бейімделген құралдарды қолдану арқылы жүзеге асырылады. Дефолт ықтималдығы шарттық өтеу мерзімдерін ескере отырып бағаланады. Бағалау ағымдағы жағдайлар негізінде, дефолт ықтималдығына әсер ететін болашақ жағдайларды ескере отырып түзетілген түрде жүргізіледі.

«Дефолт болған жағдайда залал» көрсеткіші дефолт туындаған кезде пайда болатын залалдардың бағасын білдіреді. Топтың қаржылық активтері бойынша LGD көрсеткіші 70,0% мөлшерінде белгіленген.

«Дефолт тәуекеліне ұшырайтын кредиттік талаптың шамасы» көрсеткіші есепті күннен кейінгі тәуекелдің күтілетін өзгерістерін, оның ішінде негізгі борыш пен пайыздарды өтеуді ескере отырып, болашақтағы дефолт күніне тәуекелдің бағасын білдіреді. Күтілетін кредиттік залалдарды есептеу кезінде қаржылық активтің өтеу күніне дейінгі нақты мерзімі ескеріледі.

Басқару моделінде «Бүкіл мерзімге күтілетін кредиттік залалдар» қаржылық құралдың қалған қолданылу мерзімі ішінде ықтимал дефолт оқиғаларының туындауы нәтижесінде пайда болатын залалдарды бағалайды. «12 айлық күтілетін кредиттік залалдар» моделі бүкіл мерзімге күтілетін кредиттік залалдардың есепті кезеңнің соңынан кейінгі 12 ай ішінде немесе егер ол бір жылдан аз болса, қаржылық құралдың қалған қолданылу мерзімі ішінде туындауы мүмкін дефолт оқиғалары нәтижесінде пайда болатын бөлігін білдіреді.

Дефолт ықтималдығын бағалау мақсатында Топ дефолтты төменде келтірілген критерийлердің біріне немесе бірнешеуіне сәйкес келетін тәуекел жағдайы ретінде айқындайды:

- қарыз алушының шартта көзделген төлемдерді өтеуі 90 күннен астам мерзімге кешіктірілген;
- қарыз алушы төлем қабілетсіз;
- қарыз алушы қаржылық шартты (шарттарды) бұзған;
- қарыз алушының банкроттық рәсімін бастау ықтималдығы артады.

Ақпаратты ашу мақсатында Топ дефолт анықтамасын құнсызданған активтер анықтамасына сәйкестендірді.

Бастапқы танылған сәттен бастап кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюының бар-жоғын бағалау жеке және топтық негізде жүзеге асырылады. Ақша қаражаттары және олардың баламалары, қаржылық мекемелердегі қаражат және бағалы қағаздарға инвестициялар бойынша кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюы төменде көрсетілген критерийлерді мониторингтеу арқылы жеке негізде бағаланады. Сауда және өзге дебиторлық берешек бойынша кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюы мерзімі өткен берешек күндерінің санына байланысты топтық негізде бағаланады.

Топтың тәуекелдерді басқару бөлімшесі кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюы фактісін айқындау үшін пайдаланылатын критерийлерді олардың негізділігі тұрғысынан мерзімді түрде мониторингтеу мен тексеруді жүзеге асырады. Қаржылық активтер 30 күннен астам мерзімге кешіктірілген жағдайда бастапқы танылған сәттен бастап кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюы орын алады деген болжам теріске шығарылмайды.

Топ қаржылық құрал бойынша кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюы төмендегі сандық, сапалық немесе шектеу критерийлерінің біреуі немесе бірнешеуі орындалған кезде туындады деп есептейді.

Барлық қаржылық активтер үшін:

- төлемнің 30 күнге кешіктірілуі;
- дефолт ықтималдығының өзгеруіне негізделген сандық критерий;
- контрагенттерді талдауға негізделген сапалық критерийлер;
- егер контрагенттің сыртқы кредиттік рейтингі (бар болған жағдайда) бастапқы танылған сәттен бастап екі және одан да көп деңгейге төмендесе.

Осы Шоғырландырылған қаржылық есептілікте танылатын күтілетін кредиттік залалдар деңгейі қарыз алушының бастапқы танылған сәттен бастап кредиттік тәуекелінің елеулі ұлғаюының болуына байланысты. Бұл тәсіл күтілетін кредиттік залалдарды бағалаудың үш кезеңдік моделіне негізделген.

20. ӘДІЛ ҚҰН ЖӘНЕ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ (жалғасы)

1-кезең – бастапқы тану сәтінде құнсызданбаған және осы сәттен бастап кредиттік тәуекелі елеулі түрде ұлғаймаған қаржылық құрал бойынша кредиттік залалдарға арналған бағалау резерві 12 айлық күтілетін кредиттік залалдар негізінде құрылады.

2-кезең – егер бастапқы танудан бастап кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюы анықталса, қаржылық құрал 2-кезеңге ауыстырылады, алайда ол әлі құнсызданған деп есептелмейді, бірақ кредиттік залалдарға арналған бағалау резерві бүкіл мерзімге күтілетін кредиттік залалдар негізінде құрылады.

3-кезең – егер қаржылық құрал құнсызданған болса, ол 3-кезеңге ауыстырылады және залалдарға арналған бағалау резерві бүкіл мерзімге күтілетін кредиттік залалдар негізінде құрылады. Актив 3-кезеңге ауыстырылған кезде ұйым жалпы баланстық құн негізінде пайыздық кірісті тануды тоқтатады және пайыздық кірісті есептеу кезінде активтің тиімді пайыздық мөлшерлемесін күтілетін кредиттік залалдарды шегергендегі баланстық құнға қолданады.

Егер кредиттік тәуекелдің елеулі ұлғаюы критерийлерінің енді орындалмайтыны туралы дәлелдер болса, құрал қайтадан 1-кезеңге ауыстырылады. Егер қаржылық актив 2-кезеңге сапалық белгі негізінде ауыстырылған болса, Топ осы белгінің сақталуын немесе өзгеруін растау үшін мониторинг жүргізеді.

Жалпы алғанда, күтілетін кредиттік залалдар дефолт сәтіндегі берешек, дефолт ықтималдығы және жоғарыда айқындалған дефолт болған жағдайда залал көрсеткіштерінің көбейтіндісіне тең және құралдың тиімді пайыздық мөлшерлемесін пайдалана отырып ағымдағы құнға дейін дисконтталады. Күтілетін кредиттік залалдар қаржылық құралдың қолданылу мерзімі ішінде әрбір болашақ ай үшін кредиттік тәуекел параметрлерін (дефолт сәтіндегі берешек, дефолт ықтималдығы және дефолт болған жағдайда залал) болжау арқылы айқындалады.

Сауда және өзге дебиторлық берешек

Сатып алушыларға байланысты кредиттік тәуекелді басқару әрбір бизнес-бөлімше тарапынан Топ белгілеген сатып алушыларға байланысты кредиттік тәуекелді басқару саясатына сәйкес жүзеге асырылады.

Құнсыздануды тану қажеттілігі әр есепті күнге басқарманың тәжірибесі мен пайымдауына негізделген күтілетін кредиттік залалдарды бағалау үшін бағалау резервтері матрицасын пайдалану арқылы талданады. Бағалау резервтерінің мөлшерлемелері төлемнің кешіктірілу күндерінің санына байланысты белгіленеді. Есептеулер ықтималдықпен өлшенген нәтижелерді, ақшаның уақытша құнын және есепті күнге қолжетімді өткен оқиғалар, ағымдағы жағдайлар және болжамды болашақ экономикалық жағдайлар туралы негізделген және расталатын ақпаратты көрсетеді.

Төменде 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша резервтер матрицасын пайдалана отырып, Топтың сауда және өзге дебиторлық берешек бойынша кредиттік тәуекелге ұшырауы туралы ақпарат ұсынылған:

	31 желтоқсан 2025 жыл		
Мың теңгемен	Жалпы баланстық құн	Күтілетін кредиттік залалдар	Күтілетін кредиттік залалдардың пайызы
1–90 күнге кешіктірілген	28.973	–	–
91 күннен астам кешіктірілген	256.052	(256.052)	100,00%
	285.025	**(256.052)**	**89,83%**

Төменде 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша резервтер матрицасын пайдалана отырып, Топтың сауда және өзге дебиторлық берешек бойынша кредиттік тәуекелге ұшырауы туралы ақпарат ұсынылған:

	31 желтоқсан 2024 жыл		
Мың теңгемен	Жалпы баланстық құн	Күтілетін кредиттік залалдар	Күтілетін кредиттік залалдардың пайызы
1–90 күнге кешіктірілген	23.101	–	–
91 күннен астам кешіктірілген	241.776	(241.776)	100,00%
	264.877	**(241.776)**	**91,28%**

20. ӘДІЛ ҚҰН ЖӘНЕ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ (жалғасы)

Ақша қаражаттары және олардың баламалары, қаржылық мекемелердегі қаражат (өтеу мерзімі 30 күнге дейінгі «РЕПО» операцияларын қоспағанда)

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық активтердің баланстық құны төмендегідей ұсынылған:

Мың теңгемен	Рейтингтік агенттік	Ұзақ мерзімді кредиттік рейтинг	31 желтоқсан 2025 жыл
«Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ	Moody's	Baa3	138.061.533
«Банк ЦентрКредит» АҚ	Moody's	Ba1	16.644.116
«ForteBank» АҚ	Fitch	BB	1.284
«Bank RBK» АҚ	Moody's	Ba2	50.911.495
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ	Fitch	BBB-	16.476.479
«Altyn Bank» АҚ	Fitch	BBB	707.021
«Ситибанк Қазақстан» АҚ	Moody's	Aa3	246.097
Жалпы баланстық құн			**223.048.025**
Күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв			(266.191)
Баланстық құн			**222.781.834**

2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық активтердің баланстық құны төмендегідей ұсынылған:

Мың теңгемен	Рейтингтік агенттік	Ұзақ мерзімді кредиттік рейтинг	31 желтоқсан 2024 жыл
«Өнеркәсіпті дамыту қоры» АҚ	Moody's	Baa3	60.144.970
«Банк ЦентрКредит» АҚ	Moody's	Ba1	29.729.839
«ForteBank» АҚ	Fitch	BB	19.335.180
«Bank RBK» АҚ	Moody's	Ba2	17.663.063
«Қазақстан Халық Банкі» АҚ	Fitch	BBB-	16.811.299
«Altyn Bank» АҚ	Fitch	BBB	626.173
«Ситибанк Қазақстан» АҚ	Moody's	Aa3	222.982
Жалпы баланстық құн			**144.533.506**
Күтілетін кредиттік залалдарға арналған резерв			(100.555)
Баланстық құн			**144.432.951**

Өтеу мерзімі 30 күнге дейінгі «кері РЕПО» мәмілелері

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Топта жалпы сомасы 130.198.179 мың теңге мөлшерінде «кері РЕПО» мәмілелері бойынша қалдықтар болды, қамтамасыз ету ретінде Moody's және Fitch рейтингтік агенттіктерінің деректері бойынша BB+-тан BBB+-ға дейінгі кредиттік рейтингі бар квазимемлекеттік компаниялардың бағалы қағаздары ұсынылған. (2024 жылғы 31 желтоқсан: жалпы сомасы 100.213.071 мың теңге, қамтамасыз ету ретінде Moody's және Fitch рейтингтік агенттіктерінің деректері бойынша BB+-тан BBB+-ға дейінгі кредиттік рейтингі бар мемлекеттік компаниялардың бағалы қағаздары ұсынылған).

Бағалы қағаздарға инвестициялар

Топ қаражатты тек өтімді бағалы қағаздарға және кредиттік тәуекелі өте төмен контрагенттерге ғана инвестициялау арқылы кредиттік тәуекелге ұшырауын шектейді.

Басшылық кредиттік рейтингтердің өзгеруін белсенді түрде қадағалайды және Топ тек жоғары кредиттік рейтингі бар бағалы қағаздарға инвестициялағанын ескере отырып, басшылық өз контрагенттері тарапынан дефолт туындауын күтпейді.

Топ иелігіндегі және өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық құралдарға Fitch рейтингтік агенттігі берген BBB- кредиттік рейтингі бар тек биржада котирленетін облигациялар ғана кіреді.

20. ӘДІЛ ҚҰН ЖӘНЕ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ (жалғасы)

2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Шоғырландырылған қаржылық жағдай туралы есептің баптары бойынша Топтың кредиттік тәуекелге ең жоғары ұшырауы олардың баланстық құнымен ұсынылған және 115.927.968 мың теңгені құрайды (2024 жылғы 31 желтоқсан: 125.975.282 мың теңге).

Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі – бұл ақшалай қаражатты немесе өзге қаржылық активті беру арқылы есеп айырысу жүзеге асырылатын қаржылық міндеттемелерге байланысты өз міндеттемелерін орындау кезінде Топта қиындықтардың туындау тәуекелі. Топтың өтімділікті басқару тәсілі қалыпты да, күйзелістік жағдайларда да өз міндеттемелерін мерзімінде өтеу үшін жеткілікті өтімді қаражаттың тұрақты болуын мүмкіндігінше қамтамасыз етуге, жол берілмейтін залалдардың туындауына және Топтың беделіне тәуекел төндіруге жол бермеуге бағытталған.

Өтімділік тәуекеліне ұшырау

Төменде 2025 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық міндеттемелердің шарттық өтелуінің дисконталмаған қалған мерзімдері туралы ақпарат ұсынылған:

Мың теңгемен	Талап ету бойынша	Бір жылға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Барлығы
Қаржылық активтер					
Қаржылық мекемелердегі шоттар	–	85.357	148.540.076	302.831.717	451.457.151
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	54.733	216.002.595	–	–	216.057.328
Бағалы қағаздарға инвестициялар	–	115.927.968	–	–	115.927.968
Сауда және өзге дебиторлық берешек	–	28.973	–	–	28.973
	54.733	**332.044.893**	**148.540.076**	**302.831.717**	**783.471.420**
Қаржылық міндеттемелер					
Сауда және өзге кредиторлық берешек	–	9.307	–	–	9.307
	–	**9.307**	–	–	**9.307**
Нетто-позиция	**54.733**	**332.035.586**	**148.540.076**	**302.831.717**	**783.462.113**

Төменде 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық міндеттемелердің шарттық өтелуінің дисконталмаған қалған мерзімдері туралы ақпарат ұсынылған:

Мың теңгемен	Талап ету бойынша	Бір жылға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Барлығы
Қаржылық активтер					
Қаржылық мекемелердегі шоттар	–	19.620	45.565.110	254.719.730	300.304.460
Ақша қаражаттары және олардың баламалары	20.937	184.571.537	–	–	184.592.474
Бағалы қағаздарға инвестициялар	–	125.975.282	–	–	125.975.282
Сауда және өзге дебиторлық берешек	–	23.101	–	–	23.101
	20.937	**310.589.540**	**45.565.110**	**254.719.730**	**610.895.317**
Қаржылық міндеттемелер					
Сауда және өзге кредиторлық берешек	–	357.292	–	–	357.292
	–	357.292	–	–	357.292
Нетто-позиция	**20.937**	**310.232.248**	**45.565.110**	**254.719.730**	**610.538.025**

20. ӘДІЛ ҚҰН ЖӘНЕ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ (жалғасы)

Валюталық тәуекел

Валюталық тәуекел – бұл валюталық бағамдардың өзгеруі салдарынан тәуекелге ұшырауға байланысты әділ құнның немесе болашақ ақшалай ағындардың ауытқу тәуекелі. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша шетел валютасында көрсетілген ақша қаражаттары мен қаржылық құралдардың қалдықтары елеусіз болып табылады. Осыған байланысты валюталық бағамдардың өзгеруінің Топтың қаржылық жағдайына, қаржылық нәтижелеріне және ақша қаражаттарының қозғалысына әсері мардымсыз, сондықтан валюталық тәуекел бойынша шоғырландырылған сандық ақпарат ашып көрсетілмейді.

Капиталды басқару

Топтың капиталды басқаруға қатысты негізгі мақсаттары Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген Топтың акционерлік капиталының құрамы мен құрылымы жөніндегі талаптарды сақтау, сондай-ақ Топтың қызметін үздіксіз негізде қамтамасыз ету болып табылады. Топта капиталды басқарудың ресми түрде бекітілген саясаты жоқ, алайда басшылық Топтың операциялық және стратегиялық қажеттіліктеріне сәйкес келу, сондай-ақ нарық қатысушыларының сенімін сақтау мақсатында тұрақты капитал базасын қолдау саясатын ұстанады. Бұл міндеттер ақша қаражаттарын тиімді басқару, Топтың кірістері мен пайдасына тұрақты мониторинг жүргізу және негізінен РОП қызметін қаржыландыруға түсетін ақша ағындары есебінен қаржыландырылатын ұзақ мерзімді инвестициялық жоспарларды жүзеге асыру арқылы орындалады.

Әділ құн

ХҚЕС талаптарына сәйкес, әділ құн бағалау күніне әдеттегі нарықтық мәміле шеңберінде активті сату кезінде алынуы мүмкін немесе міндеттемені беру кезінде төленуі мүмкін баға негізінде айқындалады.

Әрбір есепті күнге Топ активтер мен міндеттемелер құнының өзгерістерін бағалайды. Есеп саясатына сәйкес бұл қайта бағалауды немесе қосымша талдауды талап етуі мүмкін. Тексеру барысында алдыңғы бағалау кезінде пайдаланылған бастапқы деректер және олардың бағалау есептеріне, шарттарға және өзге де маңызды құжаттарға сәйкестігі талданады.

Сонымен қатар, активтер мен міндеттемелердің әділ құнының әрбір өзгерісі оның негізділігін растау үшін сыртқы дереккөздерден алынған деректермен салыстырылады. Қорытынды талдау Тәуекелдерді басқару департаментімен бекітіледі.

Әділ құнды бағалау иерархиясы

Әділ құнды айқындаудың келесі деңгейлері ажыратылады:

- 1-деңгей: белсенді нарықтардағы бірдей активтер мен міндеттемелер үшін котирленетін (түзетілмеген) бағалар.
- 2-деңгей: 1-деңгей бағалаулары үшін қолданылатын котирленетін бағалардан басқа, тікелей (яғни бағалар сияқты) немесе жанама (яғни бағалар негізінде айқындалатын) түрде бақыланатын бастапқы деректер.
- 3-деңгей: активтер мен міндеттемелер бойынша бақыланатын нарықтық деректерге негізделмеген (бақыланбайтын бастапқы деректер) бастапқы деректер.

20. ӘДІЛ ҚҰН ЖӘНЕ ТӘУЕКЕЛДЕРДІ БАСҚАРУ (жалғасы)

	Есепті күнге әділ құны			
Қаржылық активтер және қаржылық міндеттемелер	**31 желтоқсан 2025 жыл**	31 желтоқсан 2024 жыл	**Әділ құн иерархиясы**	**Бағалау әдістемесі және негізгі бастапқы деректер**
Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын бағалы қағаздар	**115.927.968**	125.975.282	2- деңгей	Қазақстан Республикасының мемлекеттік бағалы қағаздарының кірістілігін айқындау әдістемесіне сәйкес
Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржылық мекемелердегі шоттар	**124.307.297**	59.403.687	2- деңгей	Нарықтағы ұқсас қаржылық құралдың дисконттау мөлшерлемесін пайдалана отырып болашақ ақша ағындарының ағымдағы құны
	240.235.265	185.378.969		

2025 және 2024 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қазақстан қор биржасында («KASE») котирленетін, бірақ белсенді нарығы жоқ бағалы қағаздар әділ құн иерархиясының 2-деңгейіне жіктеледі.

2025 және 2024 жылдар ішінде Топ әділ құн иерархиясының 1 және 2-деңгейлері арасында кандай да бір ауыстыруларды жүзеге асырған жок. Бағалау әдістерінің негізіне алынған барлық елеулі бастапқы деректер толық қолжетімді болып табылады, мысалы, қор биржасындағы ұқсас мәмілелер туралы ақпарат негізінде.

Ақша қаражаттарының және олардың баламаларының, сауда және өзге дебиторлық берешектің баланстық құны осы қаржылық құралдардың қысқа мерзімді сипатына байланысты олардың әділ құнына шамамен тең.

21. ШАРТТЫ АКТИВТЕР МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕР

Қазақстандағы шартты салықтық міндеттемелер

Салықтарды дұрыс есептеуге қатысты тексерулер мен тергеп-тексерулер әртүрлі деңгейдегі реттеуші органдармен жүргізіледі, олар ірі айыппұлдар салуға және өсімпұл өндіріп алуға құқылы. Есепті кезеңдегі салықтардың дұрыс есептелуі кейінгі үш күнтізбелік жыл ішінде тексерілуі мүмкін, алайда белгілі бір жағдайларда бұл мерзім ұзартылуы мүмкін.

Аталған жағдайлар Қазақстандағы салықтық тәуекелдердің басқа елдермен салыстырғанда әлдекайда жоғары болуына әкелуі мүмкін. Топ басшылығы қолданыстағы салық заңнамасын, нормативтік талаптарды және сот шешімдерін өз түсінуіне сүйене отырып, салықтық міндеттемелер толық көлемде көрсетілген деп есептейді. Дегенмен, тиісті органдар бұл ережелерді өзгеше түсіндіруі мүмкін және егер олар өз ұстанымының заңдылығын дәлелдей алса, бұл осы Шоғырландырылған қаржылық есептілікке елеулі әсер етуі мүмкін.

9-түсіндірмеде көрсетілгендей, Топ есепті кезең үшін салық салынатын табысты айқындау бөлігінде салықтық міндеттемелерді есептеудің жалпы қабылданған тәжірибеден өзгеше әдісін қолданды. Салық салынатын табыс Шоғырландырылған ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есепте көрсетілген кәдеге жарату төлемдерінен түскен қаражаттың жиынтық сомасы мен Шоғырландырылған пайда немесе залал және өзге жиынтық кіріс туралы есепте көрсетілген РОП операторы қызметінің бағыттарын қаржыландыруға арналған нақты шығыстар арасындағы айырма ретінде есептеледі. Бұл әдіс салық органдарымен және Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігімен хат алмасуға негізделген.

Топ басшылығы салық салынатын табысты есептеудің қолданыстағы әдісін қосымша талдауды жоспарлап отыр және қажет болған жағдайда қосымша түсіндірмелер алу үшін салық органдарына және Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігіне жүгінетін болады.

21. ШАРТТЫ АКТИВТЕР МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕР (жалғасы)

Топ басшылығы заңнаманың тиісті ережелері өз тарапынан дұрыс түсіндірілген деп есептейді және салық заңнамасына қатысты қабылданған Топтың ұстанымы кез келген дау туындаған жағдайда сәтті қорғалады деп пайымдайды. Осыған сәйкес, 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ықтимал салықтық міндеттемелер бойынша резервтер құрылған жоқ.

Сот талқылаулары

Әдеттегі шаруашылық қызмет барысында Топ әртүрлі сот процестері мен талап-арыздардың нысанасы болуы мүмкін. Топ нақты жағдайларды ескере отырып, елеулі міндеттемелердің туындау ықтималдығын бағалайды және міндеттемелерді реттеу үшін ресурстардың шығуы ықтимал болған әрі міндеттеме сомасын жеткілікті сенімділікпен бағалау мүмкін болған жағдайда ғана Шоғырландырылған қаржылық есептілікте тиісті резервті таниды.

Басшылық, егер мұндай міндеттемелер туындаған жағдайда да, олардың Топтың ағымдағы Шоғырландырылған қаржылық есептілігіне және қаржылық нәтижелеріне елеулі әсер етпейді деп есептейді. Осыған байланысты осы Шоғырландырылған қаржылық есептілікте резервтер құрылмаған.

Аяқталмаған сот талқылаулары

Өзінің операциялық қызметін жүзеге асыру барысында Топ Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексіне сәйкес кәдеге жарату төлемдерін төлемейтін субъектілерге қатысты талап қоюшы болып табылады. 2025 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша берілген талап-арыздар мен талаптардың жалпы сомасы 22.716.775 мың теңгені құрады (2024 жылғы 31 желтоқсан: 9.285.854 мың теңге).

Кәдеге жарату төлемдері бойынша берешекті өндіріп алу жұмыстарының нәтижесінде Топ 2024 жылы өндіріп алынған берешек бойынша 7.211.504 мың теңге сомасына, ал 2025 жылы 8.560.760 мың теңге сомасына кәдеге жарату төлемдерінің енгізілгені туралы сертификаттар берді.

22. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ЖАСАЛҒАН ОПЕРАЦИЯЛАР

Топтың акционері және түпкілікті бақылаушы тарап

Топтың жалғыз акционері – Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті атынан Қазақстан Республикасының Үкіметі. Топтың акцияларының 100% мемлекеттік пакетін иелену және пайдалану құқықтарын жүзеге асыратын мемлекеттік орган – Қазақстан Республикасының Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігі (бұдан әрі – Бас ұйым).

Жоғары басшылық құрамының сыйақысы

Есепті кезеңде жоғары басшылық құрамына төленген сыйақы 279.541 мың теңгені құрады (2024 жыл: 247.700 мың теңге) және жалақыны, өзге ағымдағы төлемдерді және тиісті салықтарды қамтыды, сондай-ақ әкімшілік шығыстар құрамында танылды.

Байланысты тараптармен өзге операциялар

Топтың түпкілікті бақылаушы тарапы – Қазақстан Республикасының Үкіметі, және бұл иелік ету Үкіметке Топтың қызметіне елеулі ықпал етуге мүмкіндік береді. Топ Қазақстан Республикасының Үкіметімен байланысты кәсіпорындармен жасалатын операциялар бойынша жеңілдетілген ақпарат ашуды ұсынуға мүмкіндік беретін ХҚЕС (IAS) 24 «Байланысты тараптар» стандартына сәйкес берілетін босатуды қолданады.

2025 жылғы 31 желтоқсанда және 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін Шоғырландырылған қаржылық жағдай туралы есепте байланысты тараптармен жасалған операциялар бойынша келесі қалдықтар көрсетілді:

22. БАЙЛАНЫСТЫ ТАРАПТАРМЕН ЖАСАЛҒАН ОПЕРАЦИЯЛАР (жалғасы)

	31 желтоқсан 2025 жыл		31 желтоқсан 2024 жыл	
Мың теңгемен	**Бас ұйым**	**Өзге байланыс тараптар**	Бас ұйым	Өзге байланыс тараптар
Қаржылық ұйымдардағы шоттар	**–**	**137.800.892**	–	60.045.445
Дивидендтерді төлеу бойынша берешек	**(4.393.848)**	**–**	–	–

2025 жылғы 31 желтоқсанда және 2024 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдар үшін Шоғырландырылған пайда немесе залал және өзге жиынтық кіріс туралы есепте байланысты тараптармен жасалған операциялар бойынша туындаған келесі сомалар көрсетілді.

	31 желтоқсан 2025 жыл		31 желтоқсан 2024 жыл	
Мың теңгемен	**Бас ұйым**	**Өзге байланыс тараптар**	Бас ұйым	Өзге байланыс тараптар
Қызметтер көрсетуден түскен түсім	**237.177**	**–**	378.305	–
Өзге кірістер	**5.736**	**–**	–	–
Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып есептелген пайыздық кірістер	–	**12.378.450**	–	2.600.738
Амортизацияланған құн бойынша бағаланатын қаржылық активтерді бастапқы тану кезінде танылған дисконт	–	**(85.570.997)**	–	(72.354.633)
Қаржылық ұйымдардағы қаражатты өтеу кестесінің өзгеруіне байланысты дисконтты босату	–	**366.924**	–	–
Өзге шығыстар	**(5.736)**	**–**		
Күтілетін кредиттік залалдар бойынша бағалау резерві	–	**(161.116)**	–	(85.920)

23. ЕСЕПТІ КҮННЕН КЕЙІНГІ ОҚИҒАЛАР

2026 жылғы қаңтар және ақпан айларында Топ бірден акционердің бұйрығымен бөлінген 4.393.848 мың теңге сомасындағы берешекті толық өтеді.

2025 жылғы 31 желтоқсандағы есепті күннен осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті бекіту күніне дейін басқа елеулі оқиғалар болған жоқ.